

SZKOLNICTWO ZAWODOWE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

ROK SZKOLNY 2019-2020

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

**SZKOLNICTWO ZAWODOWE W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM**
ROK SZKOLNY 2019/2020

Zespół autorski:

Paulina Zefert

Marcin Sudomir

Małgorzata Grzelak

Zespół Analiz i Studiów

Włocławek 2020

Spis treści

1	Wstęp	3
2	Diagnoza stanu istniejącego.....	4
2.1	Rozmieszczenie szkół.....	4
2.2	Organy prowadzące szkoły	5
2.3	Struktura kształcenia wg typu szkoły	7
2.4	Kierunki kształcenia w szkołach	10
	Szkoły branżowe I stopnia.....	10
	Technika.....	16
	Szkoły artystyczne.....	22
3	Zapotrzebowanie na rynku pracy a kierunki kształcenia.....	23
3.1	Istotne zapotrzebowanie na rynku pracy.....	23
3.2	Regionalne inteligentne specjalizacje	31
4	Dostępność do szkół kształcenia zawodowego w województwie	34
	Szkoły branżowe I stopnia.....	34
	Technika.....	35
	Szkoły kształcenia zawodowego (szkoły branżowe I stopnia i technika łącznie)	36
	Obszary peryferyjne, poza strefą 20 km odległości do szkół.....	37
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla młodzieży kształcącej się poza miejscem stałego zamieszkania	38
5	Szkoły o specyficznych kierunkach kształcenia	39
6	Szkoły policealne.....	40
7	Podsumowanie	46

1 Wstęp

Opracowanie stanowi kontynuację analiz szkolnictwa zawodowego w województwie kujawsko-pomorskim. Poprzednia edycja dokumentu była bazą wiedzy dotyczącą kształcenia zawodowego w regionie na poziomie ponadpodstawowym. Aktualna wersja, prócz diagnozy stanu szkolnictwa w roku szkolnym 2019/2020, przedstawia również zmiany jakie zaszły w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Analiza dotyczyła placówek, które kształcą młodzież i których ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie tj. szkół branżowych I stopnia, techników i szkół artystycznych. Nie uwzględniono szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ponieważ nie kończą się one egzaminem zawodowym, natomiast sprawdzono, w jakim stopniu szkoły policealne uzupełniają ofertę szkół ponadpodstawowych. Do szkół artystycznych zaliczono: ogólnokształcące szkoły muzyczne II stopnia, szkoły muzyczne II stopnia, ogólnokształcące szkoły sztuk pięknych, licea plastyczne.

Dane odnośnie szkół, liczby uczniów i kierunków kształcenia pozyskano z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO, stan na marzec 2020 r.), a szczegółowe informacje o liczbie uczniów kształcących się na poszczególnych kierunkach (zawodach) z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy (stan na 10.02.2020 r.). W analizie uwzględniono tylko te placówki, które w roku szkolnym 2019/2020 realizowały naukę. Kierunki kształcenia przedstawione w opracowaniu jako „oferowane kierunki kształcenia” dotyczą placówek, które faktycznie kształciły uczniów w roku 2019/2020 i są to informacje, które szkoły samodzielnie podają do RSPO. To, że placówka oferuje możliwość nauki w danym zawodzie nie oznacza, iż w każdym z nich kształcą uczniów, ale posiada taką możliwość – posiada zasoby, tj. nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami i bazę techniczną umożliwiającą kształcenie w tych zawodach, bądź też posiada umowę z jednostkami (np. centrami kształcenia), które takimi zasobami dysponują. Niejednoznacznie określone kierunki kształcenia (np. eksperymentalny, inny) nie zostały objęte analizą. Ponadto w opracowaniu zaktualizowano informacje o:

- dostosowaniu oferty kształcenia do zapotrzebowania na pracowników na wojewódzkim rynku pracy, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Edukacji Narodowej, w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy z 2019 oraz z 2020 r.,
- dostosowaniu oferty kształcenia do regionalnych inteligentnych specjalizacji, zgodnie z listą zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego, stanowiącą załącznik do stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 czerwca 2016 r.,
- dostępności do szkół branżowych I stopnia i techników, polegającej na wyznaczeniu obszarów odległych od placówki o 5, 10, 15 i 20 km (mierząc po drogach), uznając obszar do 20 km wokół placówki za dogodną (akceptowalną) strefę dostępności do szkoły. Dodatkowo określono liczbę uczniów mieszkających poza dogodną strefą dojazdów,
- lokalizacji placówek opiekuńczo-wychowawczych przeznaczonych dla młodzieży kształcącej się poza miejscem stałego zamieszkania.

Dodatkowo wykonano analizę szkół policealnych, uwzględniając ich lokalizację, kierunki kształcenia wraz z liczbą uczniów.

2 Diagnoza stanu istniejącego

2.1 Rozmieszczenie szkół

W roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim uczniów kształciły 252 szkoły (szkoły branżowe I stopnia, technika i szkoły artystyczne). Najwięcej placówek znajduje się w Bydgoszczy – 44, Toruniu – 24, powiecie inowrocławskim – 20, powiecie nakielskim – 18 oraz we Włocławku – 18, najmniej w powiatach: grudziądzkim – 2, wąbrzeskim – 3, radziejowskim – 4.

Tabela 1. Liczba szkół kształcenia zawodowego realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w powiatach w województwie kujawsko-pomorskim

Jednostka terytorialna	Liczba szkół			
	branżowe I stopnia	technika	artystyczne	razem
KUJAWSKO-POMORSKIE	119	119	14	252
aleksandrowski	2	3		5
brodnicki	2	3		5
bydgoski	5	3		8
chełmiński	4	3		7
golubsko-dobrzyński	3	2	2	7
grudziądzki	1	1		2
inowrocławski	9	10	1	20
lipnowski	2	3		5
mogileński	7	3		10
nakielski	10	8		18
radziejowski	2	2		4
rypiński	2	3	1	6
sępoleński	3	3		6
świecki	6	5		11
toruński	4	3		7
tucholski	4	3		7
wąbrzeski	1	2		3
włocławski	5	4		9
żniński	6	5		11
Bydgoszcz	16	24	4	44
Toruń	10	12	2	24
Włocławek	9	7	2	18
Grudziądz	6	7	2	15

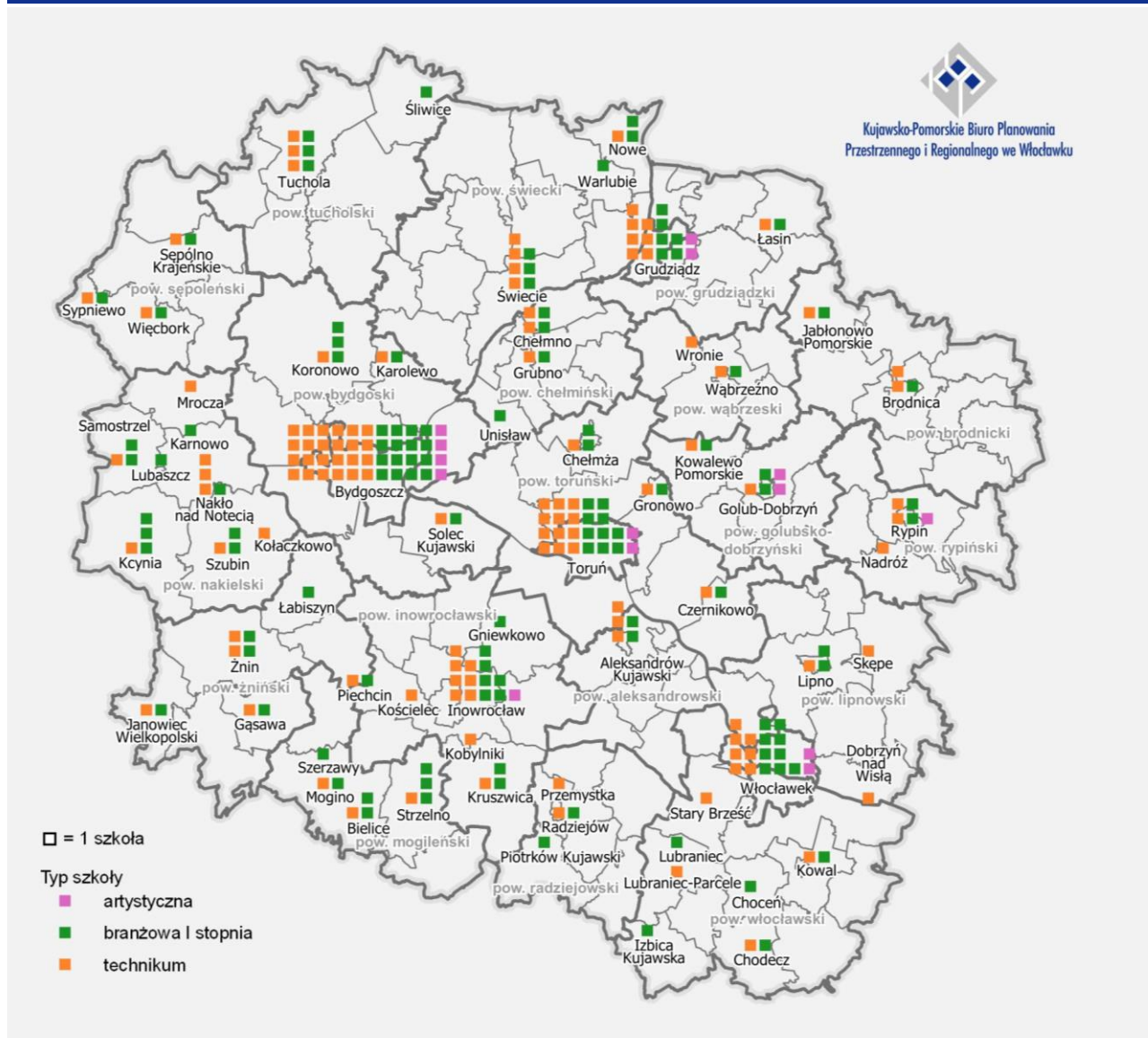
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty z Bydgoszczy

W stosunku do poprzedniego roku szkolnego rozpoczęto, bądź rozpoczęto ponownie¹, kształcenie w 4 szkołach branżowych I stopnia, 3 technikach i 1 szkole artystycznej, natomiast 11 placówek, które w roku szkolnym 2018/2019 kształciły uczniów, w obecnym nie prowadzą nauki (1 szkoła branżowa I stopnia i 10 techników). Niekiedy wynika to z formalnej zamiany (złączenia) kilku szkół funkcjonujących w jednym budynku w jedną szkołę. Zmiana rozmieszczenia szkół w regionie jest zatem bardzo niewielka. Szkoły są stosunkowo równomiernie usytuowane, choć ich większą koncentrację można zaobserwować w południowej i zachodniej części województwa. Na obszarze powiatu tucholskiego, świeckiego i brodnickiego szkoły zlokalizowane są

¹ Gdy istniejąca już placówka w poprzednim roku szkolnym nie kształciła uczniów.

w dość dużej odległości od siebie (w 2 bądź 3 miejscowościach w powiecie), co wpływa na wydłużenie czasu dojazdu do tych szkół, a także występowanie terenów, których odległość od szkoły wynosi ponad 20 km.

Rysunek 1. Lokalizacja szkół artystycznych, techników i branżowych I stopnia realizujących naukę w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2019/2020

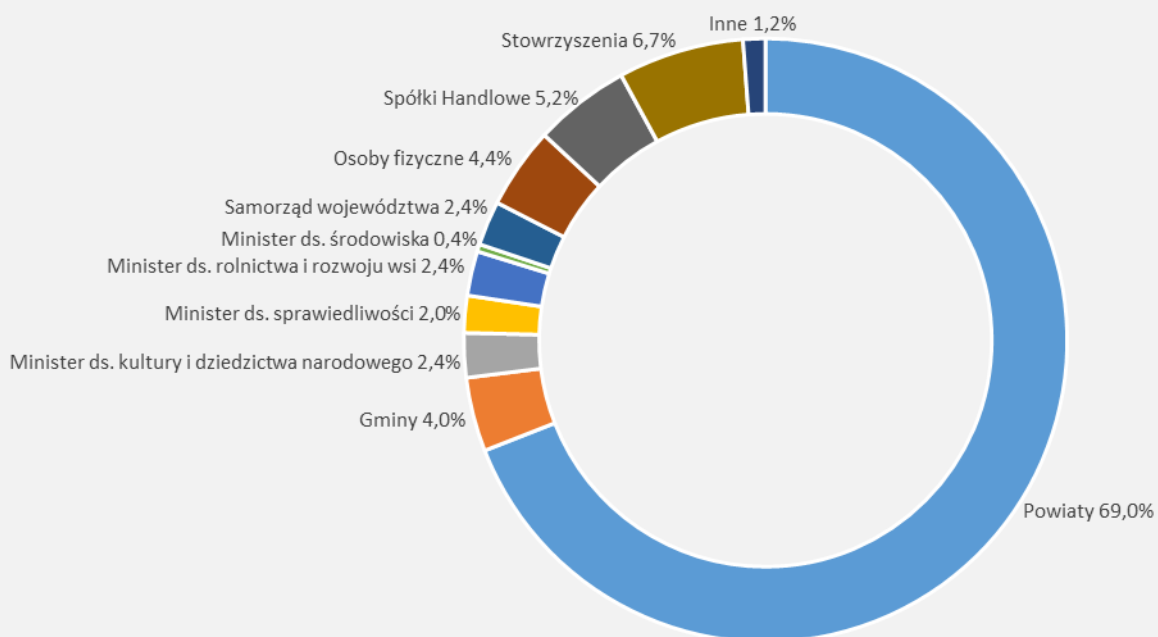

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

2.2 Organy prowadzące szkoły

Zdecydowana większość aktywnych placówek w regionie (realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020) jest jednostkami publicznymi – 83% szkół ma status jednostki publicznej, a 17% szkół ma status szkoły niepublicznej, posiadającej uprawnienia szkoły publicznej.

Wykres 1. Organy prowadzące szkoły kształcenia zawodowego realizujące naukę w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

W regionie 69% placówek jest prowadzonych przez powiaty², 6,7% przez stowarzyszenia, 5,2% przez spółki handlowe, 4,4% przez osoby fizyczne, 4% przez gminy. Ponadto Minister ds. sprawiedliwości prowadzi 5 placówek w zakładach poprawczych, Minister ds. rolnictwa i rozwoju wsi prowadzi 6 szkół rolniczych, Minister ds. kultury i dziedzictwa narodowego prowadzi 6 placówek artystycznych, Minister ds. środowiska prowadzi 1 placówkę (w powiecie tucholskim – Technikum Leśne w Tucholi), Samorząd województwa prowadzi 5 szkół specjalnych dla młodzieży słabowidzącej i niewidzącej oraz młodzieży słabosłyszącej i niesłyszącej. W regionie występują szkoły, których organem prowadzącym są: samorząd gospodarczy i zawodowy, izba rzemieślnicza i szkoła wyższa niepubliczna (po 1 placówce).

² Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.) zakładanie i prowadzenie publicznych szkół ponadpodstawowych należy do zadań własnych powiatu. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zakładać i prowadzić szkoły i placówki, których prowadzenie nie należy do ich zadań własnych, po zawarciu porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego, dla której prowadzenie danego typu szkoły lub placówki jest zadaniem własnym, stąd niektóre szkoły w regionie są prowadzone przez gminy. Publiczne szkoły i placówki w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich mogą być zakładane i prowadzone przez Ministra Sprawiedliwości. Publiczne szkoły leśne, publiczne szkoły rolnicze, szkoły artystyczne mogą być zakładane i prowadzone przez odpowiednio Ministra ds. środowiska, Ministra ds. rolnictwa i rozwoju wsi, Ministra ds. kultury i dziedzictwa narodowego. Szkoły zakładane i prowadzone przez osoby fizyczne, spółki handlowe, stowarzyszenia mają charakter niepubliczny.

Tabela 2. Organy prowadzące szkoły kształcenia zawodowego realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 wg powiatów w województwie kujawsko-pomorskim

Jednostka terytorialna	Typ organu prowadzącego										
	Powiaty	Gminy	Minister ds. kultury i dziedzictwa	Minister ds. sprawiedliwości	Minister ds. rolnictwa i rozwoju	Minister ds. środowiska	Samorząd województwa	Osoba fizyczna	Spółki Handlowe	Stowarzyszenia	Inne
KUJAWSKO-POMORSKIE	174	10	6	5	6	1	6	11	13	17	3
aleksandrowski	4									1	
brodnicki	5										
bydgoski	7			1							
chełmiński	5	1								1	
golubsko-dobrzyński	5	2									
grudziądzki	2										
inowrocławski	14	1	1					3			1
lipnowski	5										
mogileński	9	1									
nakielski	12	2		2						2	
radziejowski	3									1	
rypiński	5	1									
sępoleński	4				2						
świecki	7			2					2		
toruński	5	2									
tucholski	6					1					
wąbrzeski	3										
włocławski	5				3					1	
żniński	5									6	
Bydgoszcz	23		4		1		4	5	5	1	1
Toruń	15						1	2	4	2	
Włocławek	14						1		1	1	1
Grudziądz	11		1					1	1	1	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

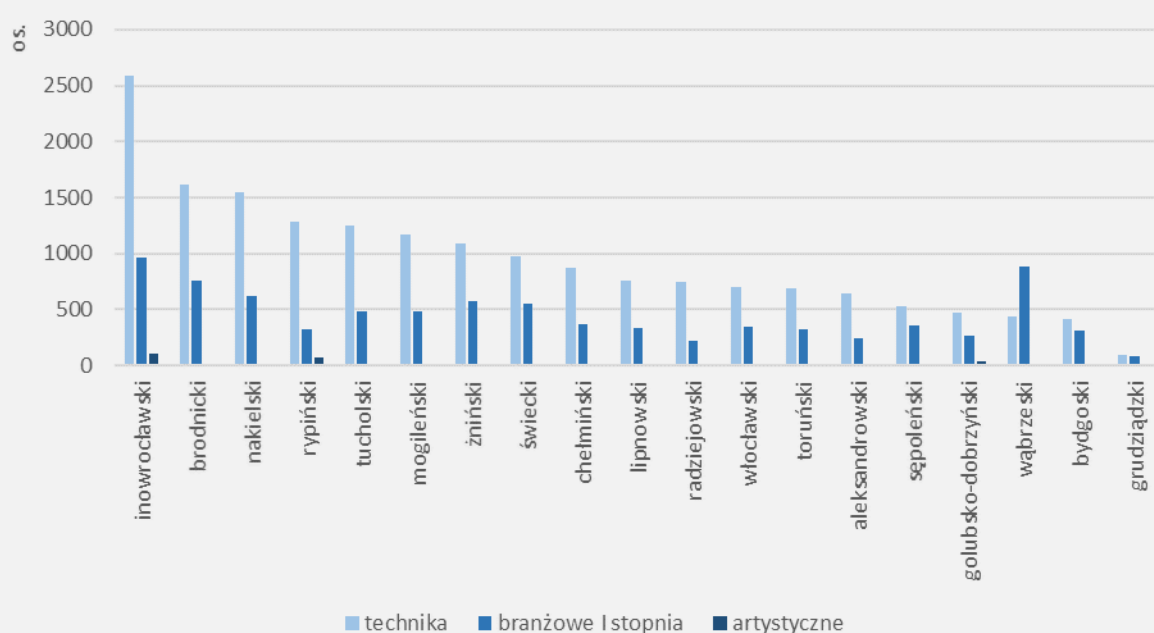
2.3 Struktura kształcenia wg typu szkoły

W województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2019/2020 w szkołach kształcenia zawodowego naukę pobierało 52 657 uczniów³, to o ponad 10 tys. uczniów więcej, niż w poprzednim roku szkolnym. Tak duży wzrost spowodowany jest przeprowadzoną reformą edukacji. Likwidacja gimnazjów spowodowała, iż w roku szkolnym 2019/2020 do pierwszych klas szkół średnich przystąpiły dzieci kończące ostatnią klasę gimnazjum oraz ósmą klasę szkoły podstawowej. W analizowanych szkołach 71,9% uczniów kształciło się w technikach (37,8 tys.), 25,9% w szkołach branżowych I stopnia (13,6 tys.), 2,2% w szkołach artystycznych (1,2 tys.). Podobnie jak w poprzednim roku szkolnym, wśród powiatów ziemskich, największą liczbą uczniów, we wszystkich typach szkół, wyróżnia się powiat inowrocławski (3657 uczniów), następnie powiat brodnicki

³ łącznie z młodocianymi pracownikami

(2372 uczniów) i powiat nakielski (2162 uczniów). Najmniej uczniów jest w powiatach: grudziądzkim (183 uczniów), bydgoskim (726 uczniów) oraz golubsko-dobrzyńskim (769 uczniów).

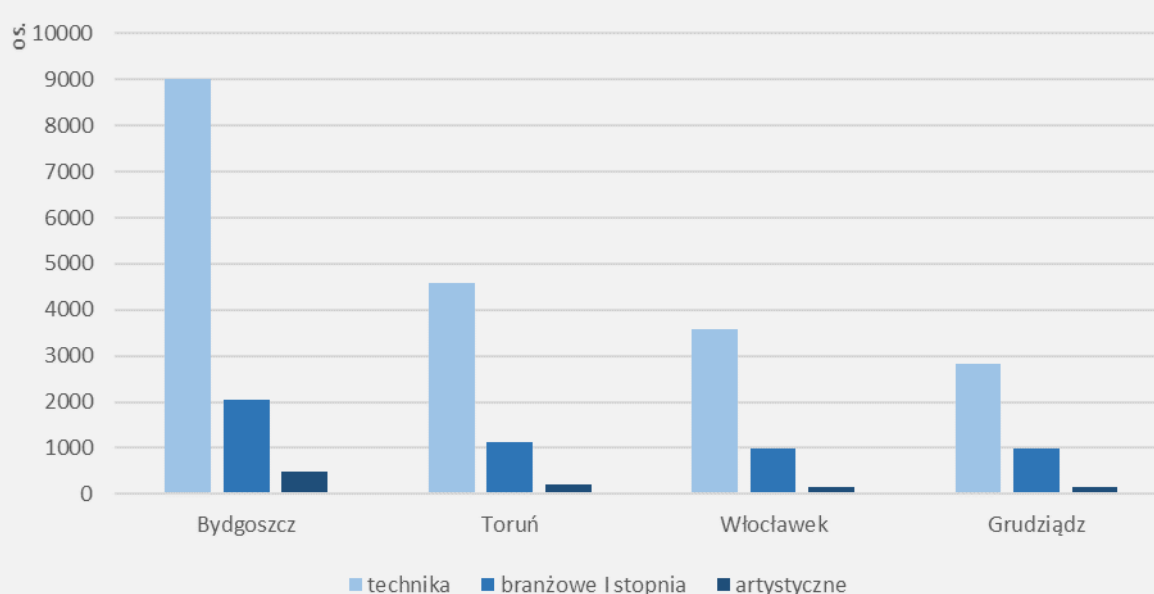
Wykres 2. Liczba uczniów w szkołach zawodowych wg typu szkoły w powiatach ziemskich województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Wśród powiatów grodzkich wyraźnie zaznacza się dominacja Bydgoszczy, gdzie w szkołach kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2019/2020 naukę pobierało ponad 11,5 tys. uczniów (21,9% wszystkich uczniów szkół kształcenia zawodowego w regionie). Kolejne miejsce zajmuje Toruń (5,9 tys. uczniów), Włocławek (4,7 tys. uczniów), a najmniej kształcą się w Grudziądzu (3,9 tys. uczniów).

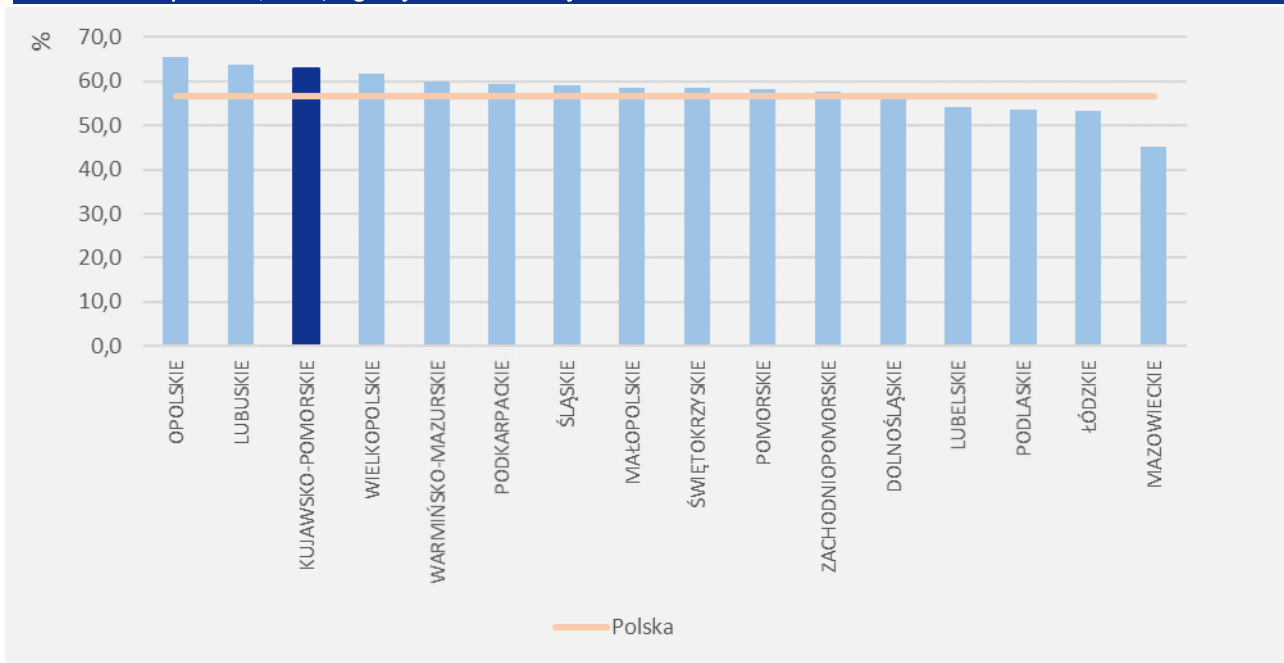
Wykres 3. Liczba uczniów w szkołach kształcenia zawodowego wg typu szkoły w powiatach grodzkich województwa kujawsko-pomorskiego (stan na 10.02.2020 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Nauka w szkołach umożliwiających zdobycie kwalifikacji w zawodzie jest w województwie dość popularna. Udział młodzieży uczącej się w szkołach kształcenia zawodowego (branżowych I stopnia, technikach, szkołach artystycznych) wśród młodzieży uczącej się ogółem (w szkołach kształcenia zawodowego, liceach ogólnokształcących, szkołach specjalnych przysposabiających do pracy) w regionie w roku szkolnym 2019/2020 wynosił 62,8% (przy średniej dla Polski 56,6%). Plasuje to kujawsko-pomorskie na 3 pozycji w kraju, po województwie opolskim i lubuskim. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego odsetek ten nieznacznie się zmniejszył, zarówno dla województwa jak i dla Polski (o ok. 1 p.p.).

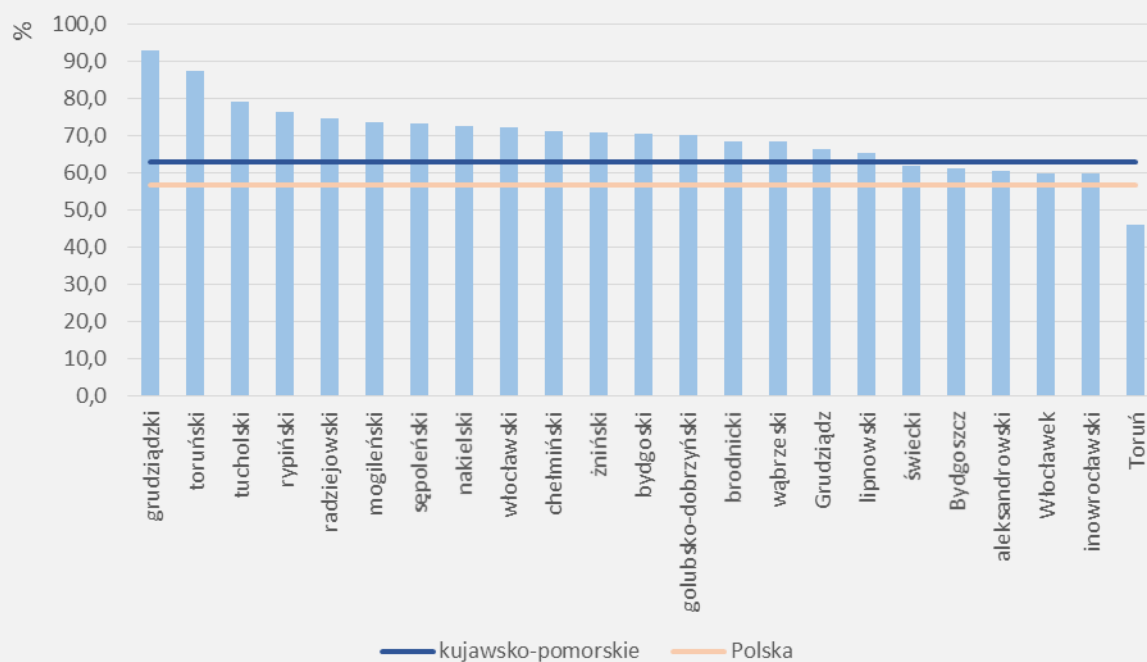
Wykres 4. Udział młodzieży uczącej się w szkołach kształcenia zawodowego w ogólnej liczbie młodzieży uczącej się w roku szkolnym 2019/2020, wg województw w kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPD

We wszystkich powiatach w regionie, za wyjątkiem miasta Torunia, udział uczniów w szkołach kształcenia zawodowego, wśród ogólnej liczby młodzieży uczącej się, jest wyższy niż średnio w kraju (Toruń 46,2%, Polska 56,6%). Chęć zdobycia kwalifikacji zawodowych w szkole jest największa wśród uczniów w powiatach: grudziądzkim - 92,9% uczniów kształci się w placówkach tego typu, następnie: toruńskim (87,5%), tucholskim (79,1%), rypińskim (76,3%) i radziejowskim (74,7%). Warto zaznaczyć, że ranking ten zniekształca nieco powiat grudziądzki, w którym ogólna liczba uczniów jest bardzo mała, a w jedynym liceum ogólnokształcącym w Łasinie kształciło się zaledwie 14 osób. Mniejszym odsetkiem uczniów w szkołach kształcenia zawodowego, niż średnio w regionie odznaczają się powiaty: świecki i aleksandrowski oraz miasta: Bydgoszcz, Włocławek i Toruń.

Wykres 5. Udział młodzieży uczącej się w szkołach kształcenia zawodowego w ogólnej liczbie młodzieży uczącej się w roku szkolnym 2019/2020, wg powiatów w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

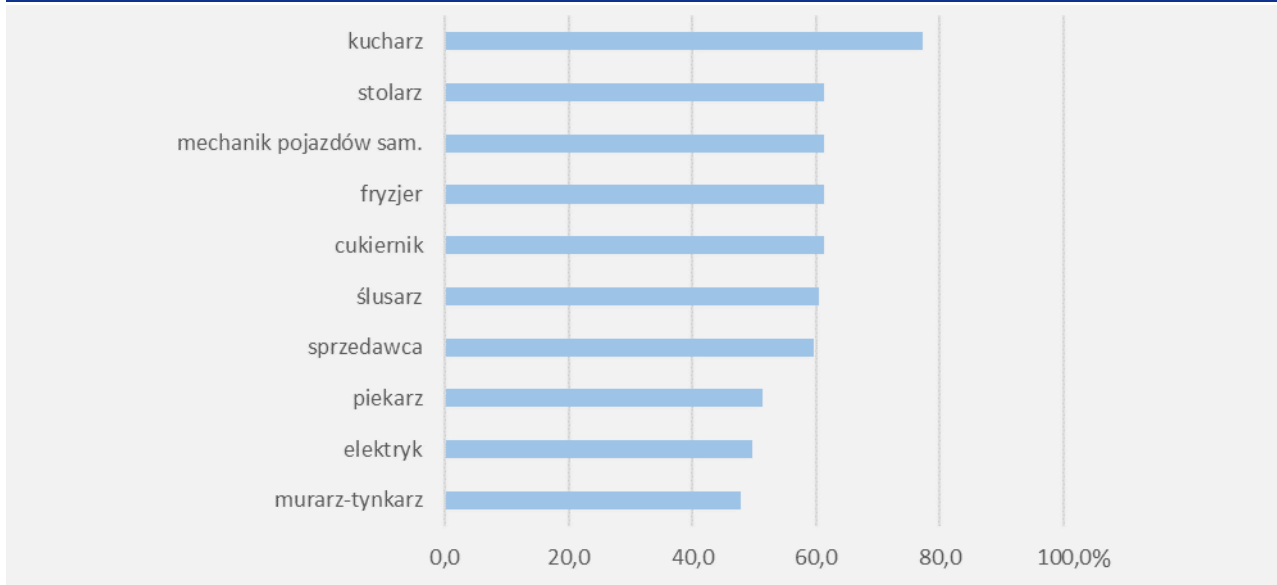
2.4 Kierunki kształcenia w szkołach

Szkoły branżowe I stopnia

Szkoły branżowe I stopnia w regionie w roku szkolnym 2019/2020 oferowały możliwość zdobycia kwalifikacji w 99 kierunkach zawodowych. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego oferta poszerzyła się o 8 kierunków: automatyk, drukarz fleksograficzny, drukarz offsetowy, kelner⁴, lakiernik samochodowy, operator procesów introligatorskich, pracownik obsługi hotelowej oraz pracownik pomocniczy gastronomii. Najczęściej powtarzającym się kierunkiem jest kucharz – występuje w 77,7% szkół, następnie: fryzjer, stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, cukiernik (61,3%), ślusarz (60,5%), sprzedawca (59,7%), piekarz (51,3%), elektryk (49,6%), murarz-tylnik (47,9%). Występują również kierunki zawodowe, których oferta nauki jest dostępna w pojedynczych szkołach. Należą do nich: automatyk, górnik eksploatacji otworowej, górnik eksploatacji podziemnej, górnik odkrywkowej eksploatacji złóż, mechanik maszyn i urządzeń drogowych, opiekun medyczny.

⁴ zawód wcześniej nauczany na poziomie technikum

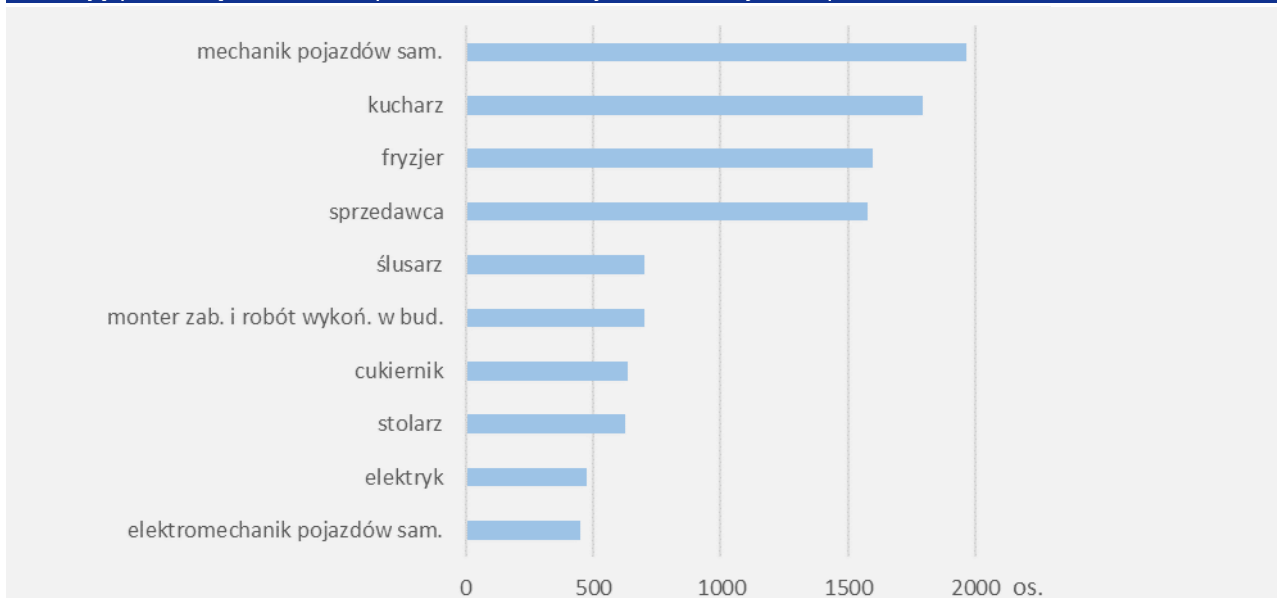
Wykres 6. Najpowszechniejsze (liczba kierunków) kierunki zawodowe oferowane w szkołach branżowych I stopnia w szkołach realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

W szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2019/2020 w kujawsko-pomorskim kształciło się 13 640 uczniów⁵, z czego najwięcej w kierunkach: mechanik pojazdów samochodowych (1963 uczniów), kucharz (1794 uczniów), fryzjer (1595 uczniów) oraz sprzedawca (1575 uczniów). Kolejne zawody cieszą się zdecydowanie mniejszą popularnością wśród uczniów, kształcą w nich o połowę mniej osób (700 i mniej uczniów).

Wykres 7. Najpopularniejsze (liczba uczniów) kierunki zawodowe w szkołach branżowych I stopnia wśród szkół realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

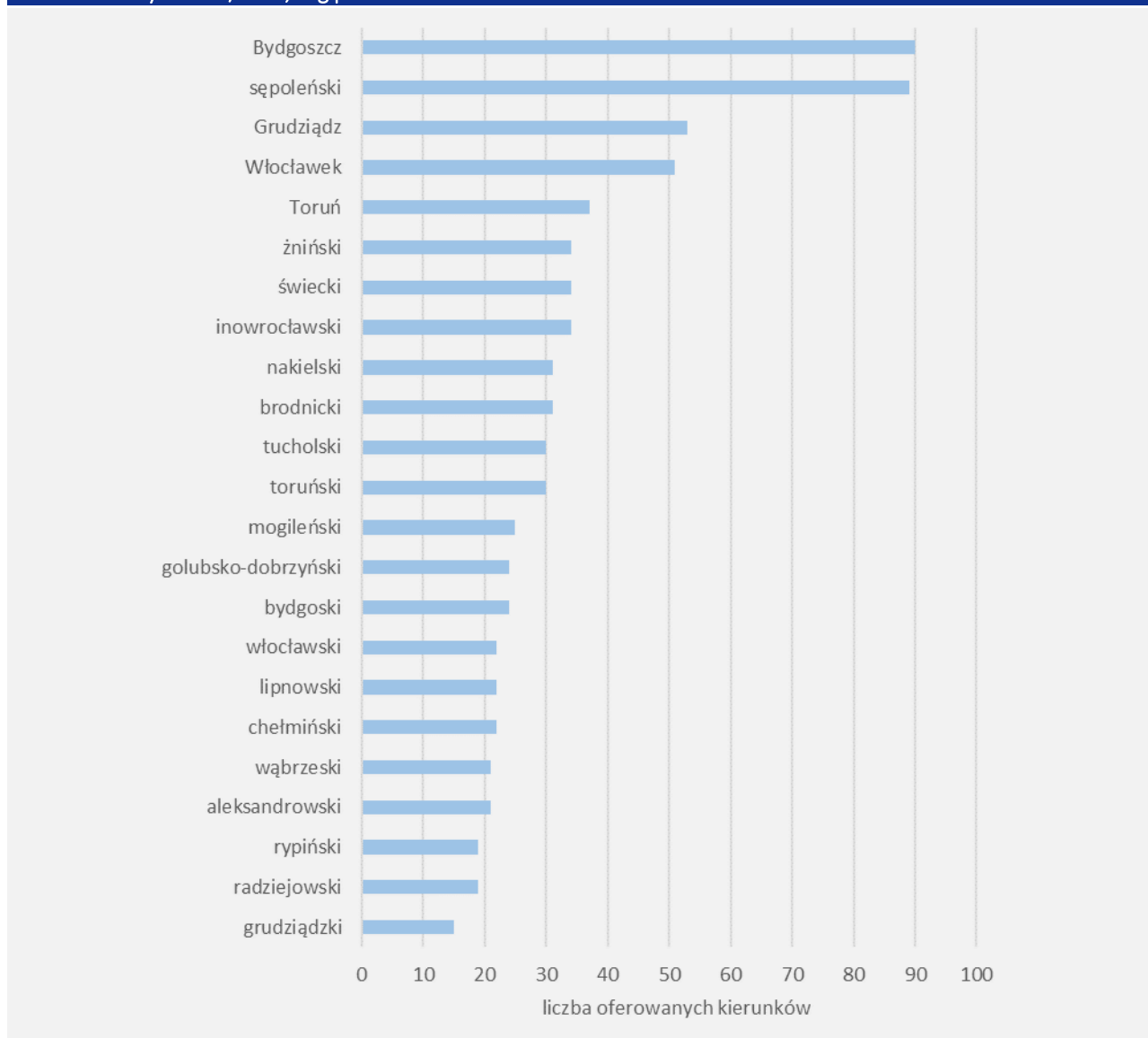
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Najbogatsza oferta kształcenia w szkołach branżowych I stopnia w roku szkolnym 2019/2020 wystąpiła w miastach grodzkich (Bydgoszcz – 90, Grudziądz – 53, Włocławek – 51, Toruń – 37) oraz w powiecie

⁵ Za uczniów uznaje się również młodocianych pracowników.

sępoleńskim. Należy mieć na uwadze, iż szkoły branżowe mogą kształcić młodocianych pracowników, którzy w szkole (branżowej) uczą się przedmiotów ogólnych, teoretyczne kształcenie zawodowe odbywają np. w centrach kształcenia zawodowego, a praktyczną naukę zawodu pobierają u pracodawcy. Szkoła branżowa nie musi być wyposażona w pracownie/warsztaty czy posiadać kadry do nauki każdego zawodu, który występuje w jej ofercie. Niemniej jest zobowiązana do zapewnienia nauki przedmiotów ogólnych (w placówce) oraz przedmiotów zawodowych (na zewnątrz).

Wykres 8. Liczba oferowanych kierunków kształcenia w szkołach branżowych I stopnia w szkołach realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020, wg powiatów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

Szczegółowa oferta kształcenia szkół wg powiatów została zamieszczona w tabeli poniżej.

Tabela 3. Profile zawodowe oferowane przez branżowe szkoły I stopnia realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																	KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski		włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
1	automatyk														1										1
2	betoniarz-zbrojarz						1														4	1	2	1	9
3	blacharz		1	1		1			1					1	1	1	1			1	2	1	1	2	15
4	blacharz izolacji przemysłowych												1								1			1	3
5	blacharz samochodowy		1	2	1	1	1	3	1	2	4		1	1	3	2	3	1		4	5	3	1	2	42
6	cieśla		1			2	1		1				1	1	3	1	2		1		4	2	1	1	22
7	cukiernik	1	2	4	1	2	1	6	1	3	6	2	2	2	4	4	4	1	4	5	7	4	3	4	73
8	dekarz				2	1	1				2		1	1	1		2		1	4	4	2	1	1	24
9	drukarz	1	1					4						1	2					2	4			1	16
10	drukarz fleksograficzny																				1		1		2
11	drukarz offsetowy	1																			1		1		3
12	elektromechanik	1	1			2		2		2	1		1	1	2	1	3	1		2	6	2	1	1	30
13	elektromechanik pojazdów samochodowych		2	2	2	2	1	5	1	2	5		1	1	2	3	2		1	4	5	3	2	2	48
14	elektronik		2					1						1							4	1	1		10
15	elektryk	1	2	4	1	2	1	4	1	2	4	2	1	1	4	3	3	1	3	5	6	3	3	2	59
16	fotograf						1	3		2	1			1	3			1	2	2	5	2	2	3	28
17	fryzjer	1	2	5	3	2	1	5	1	2	6	2	2	2	4	3	3	1	4	5	7	5	4	3	73
18	garbarz skór													1							1			1	3
19	górnik eksploatacji otworowej														1										1
20	górnik eksploatacji podziemnej														1										1
21	górnik odkrywkowej eksploatacji złóż														1										1
22	introligator				1			2							1	2					3	1		1	11
23	jeździec													1						1	1				3
24	kaletnik	1													1						1			1	4
25	kamieniarz									1	1			1			1	1	1	1	1			1	8
26	kelner	1	1	1											1					1	2		1		8
27	kierowca mechanik							2			1			1		1	1				3	1	2	1	13
28	kominiarz							1		1				1						1	2			1	7
29	koszykarz-plecionkarz														1						1			1	3
30	kowal								1			1		1		1					1			1	6
31	krawiec		1	2							3	1		1		1	2		3		3	3	2	3	25
32	kucharz	2	2	5	4	3	1	7	2	6	7	2	2	3	4	4	4	1	5	6	8	6	5	3	92
33	kuśnierz														1						1			1	3
34	lakiernik	1	1	2	2	1		3	1	2	4		1	2	4	1	1	1		5	5	1	1	2	41
35	lakiernik samochodowy			2										1	1		1			1	3		2	1	12

Tabela 3. Profile zawodowe oferowane przez branżowe szkoły I stopnia realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																	KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski		włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
36	magazynier-logistik									1			1	1	2					3	1	1		10	
37	mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych		1										1		1					1	1	1		6	
38	mechanik maszyn i urządzeń drogowych												1											1	
39	mechanik motocyklowy									1			1		1					2		1		6	
40	mechanik pojazdów samochodowych	1	2	3	3	2	1	6	1	3	6	2	2	2	4	3	4	1	4	6	7	4	4	2	73
41	mechanik precyzyjny													1						1	1	1	1	5	
42	mechanik-monter maszyn i urządzeń		2	1		1		1		1				1	1			1		2	5	1	2	1	20
43	mechanik-operator maszyn do produkcji drzewnej													1						1				2	
44	mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	1	2	1	2		1	2	1	1	4			2	2	1	1		2	4	1	1	1	1	31
45	mechatronik		1											1						3	1			6	
46	modelarz odlewniczy						1							1						1			1	4	
47	monter budownictwa wodnego													1						1				2	
48	monter izolacji budowlanych													1						2			1	4	
49	monter izolacji przemysłowych													1						1			1	3	
50	monter kadłubów jednostek pływających													1						1				2	
51	monter konstrukcji budowlanych													1						1				2	
52	monter nawierzchni kolejowej													1						1				2	
53	monter sieci i instalacji sanitarnych	1	2	2	1	2		4	1	2	2	2	1	1	3		2	1	2	4	4	3	2	2	44
54	monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych													1				1		2		1		5	
55	monter stolarki budowlanej													1									1	2	
56	monter systemów rurociągowych													1						1				2	
57	monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	2	2	1	2	2		5	1	2	5	2		1	4	1	2	1	1	5	6	4	2	3	54
58	murarz-tylnik	1	2	2	2	2	1	4	1	2	3	1		2	4	2	2	1	4	6	6	3	3	3	57
59	obuwnik													1						1			1	3	
60	ogrodnik		1					2			1	1		1			1			2	1	1	1	12	
61	operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych							1						1				1		3				6	

Tabela 3. Profile zawodowe oferowane przez branżowe szkoły I stopnia realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																KUJAWSKO-POMORSKIE								
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski		wąbrzeski	włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz	
62	operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych												1	1							1					3
63	operator maszyn i urządzeń hutniczych												1								1					2
64	operator maszyn i urządzeń odlewniczych												1								1					2
65	operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego										1		1								2		1			5
66	operator maszyn leśnych												1								1					2
67	operator maszyn w przemyśle włókienniczym												1								1					2
68	operator obrabiarek skrawających	1	2	2	2	1		5	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1		4	4	2	2	2		41
69	operator procesów introligatorskich							1													1		1			3
70	operator urządzeń przemysłu ceramicznego												1								1					2
71	operator urządzeń przemysłu chemicznego										3		1								1		1			6
72	operator urządzeń przemysłu szklarskiego												1			1					1	1	1	1		6
73	opiekun medyczny												1													1
74	optyk-mechanik												1								1			1		3
75	piekarz	1	2	2	2	2		6	1	3	5	1	2	1	4	3	4	1	4	6	4	2	3	2		61
76	pracownik obsługi hotelowej																				1		1			2
77	pracownik pomocniczy fryzjera																				1		1			2
78	pracownik pomocniczy gastronomii																				1		1			2
79	pracownik pomocniczy krawca							1					1													2
80	pracownik pomocniczy mechanika												1								1		1			3
81	pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	1						2			1		1	1	2					2	4	1	2	2		19
82	pracownik pomocniczy stolarza												1										1	1		3
83	pracownik pomocniczy ślusarza												1							1	1		1			4
84	przetwórcza mięsa			1									1	1						1	2			1		8
85	przetwórcza ryb												1								1					2
86	pszczelarz												1								1					2
87	rękodzielnik wyrobów włókienniczych												1								1					2
88	rolnik		2	2	1	2		2		1	5			2	3	2	2	1	3	4	3					35
89	rybak śródlądowy												1								1					2

Tabela 3. Profile zawodowe oferowane przez branżowe szkoły I stopnia realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

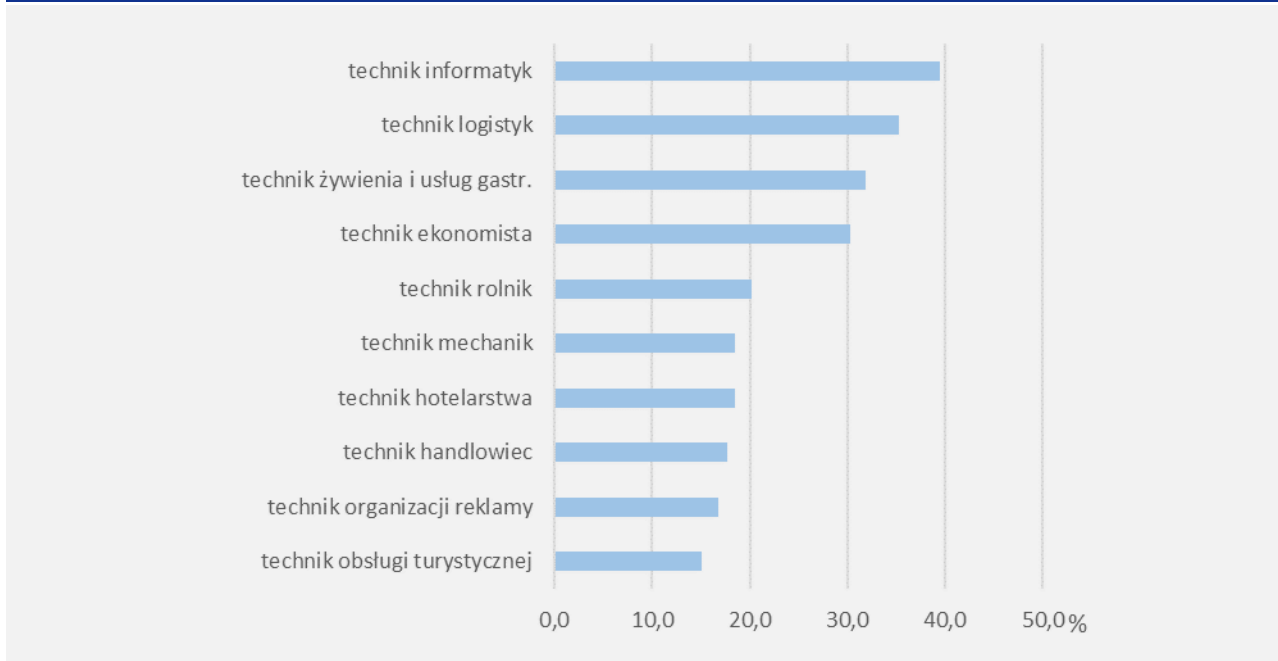
l.p.	zawód szkolny	powiaty																			KUJAWSKO-POMORSKIE				
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski	włocławski	żniński		Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
90	sprzedawca	1	2	4	3	2	1	6	1	2	6	2	2	2	4	3	3	1	4	6	6	4	4	2	71
91	stolarz	2	2	3	3	2	1	6	1	2	8	2	1	2	5	4	3	1	3	5	6	3	5	3	73
92	szkutnik													1						1					2
93	ślusarz	1	2	3	3	2		5	2	4	7	2	2	2	4	4	3	1	3	6	6	3	5	2	72
94	tapicer		2		2	1		4	1	3	4	1	1	2	2	1	1		1	1	4	2	1	2	36
95	wędliniarz		1		1	1		1	1	1	2		1	2	2	1	2		4	5	3	2	1	1	32
96	wiertacz													1						1					2
97	zdun													1						1			1		3
98	zegarmistrz																			1				1	2
99	złotnik-jubiler													1						1			1		3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

Technika

Technika w roku szkolnym 2019/2020 oferowała naukę w 73 kierunkach. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego oferta szkół poszerzyła się o 8 kierunków: technik optyk, technik organizacji turystyki, technik rachunkowości, technik realizacji nagłośnień, technik realizacji nagrań, technik reklamy, technik transportu drogowego, technik usług kelnerskich. Najczęściej powtarzającym się profilem jest technik informatyk – występuje w blisko 40% szkół, następnie technik logistyk (35,5%), technik żywienia i usług gastronomicznych (31,9%), technik ekonomista (30,3%), technik rolnik (20,2%). Pojedyncze szkoły oferowały naukę w kierunkach: technik awionik, technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik dróg i mostów kolejowych, technik elektroenergetyk transportu szynowego, technik energetyk, technik inżynierii środowiska i melioracji, technik masażysta, technik mechanik lotniczy, technik optyk, technik papiernictwa, technik realizacji nagłośnień, technik technologii chemicznej, technik urządzeń sanitarnych, technik żeglugi śródlądowej.

Wykres 9. Najpowszechniejsze (liczba kierunków) kierunki zawodowe oferowane w technikach w szkołach realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

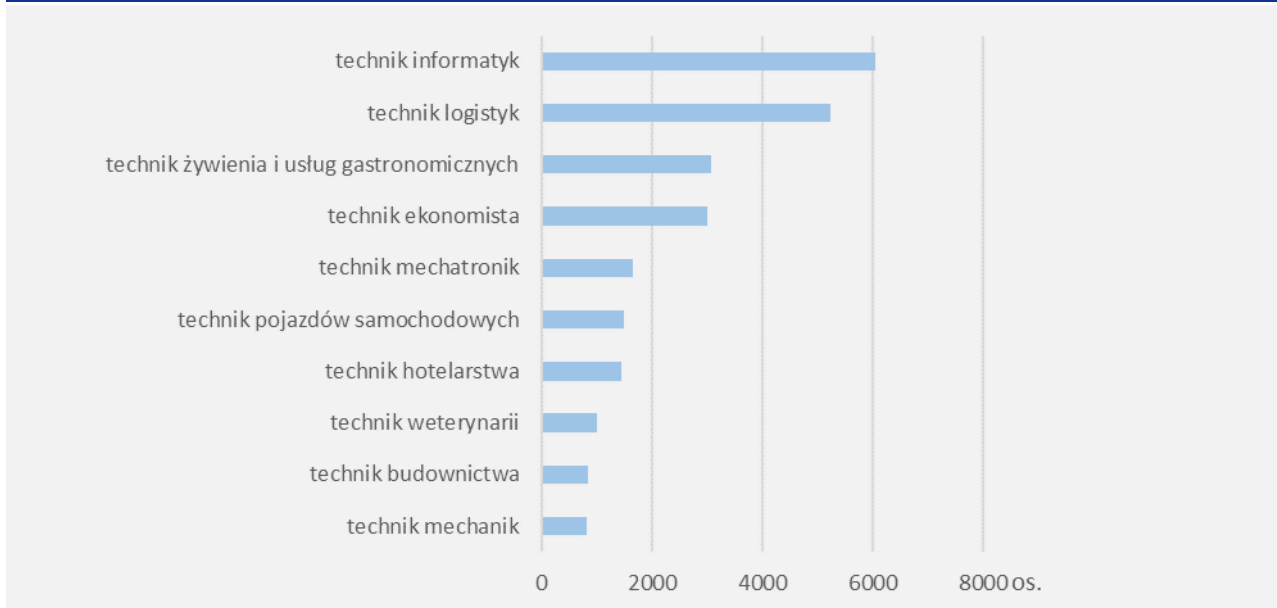

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPD

W technikach w roku szkolnym 2019/2020 w kujawsko-pomorskim kształciło się 37 835 uczniów⁶. Największa liczba uczniów kształciła się w kierunkach: technik informatyk (6050 uczniów) i technik logistik (5238 uczniów). W tych dwóch zawodach, stanowiących potencjał rozwojowy kadr w regionie, kształci się 30% uczniów techników i jednocześnie 22% uczniów szkół kształcenia zawodowego (szkół branżowych I stopnia i techników łącznie). Następne zawody cieszące się dużą popularnością wśród uczniów to: technik żywienia i usług gastronomicznych (3059 uczniów) oraz technik ekonomista (2992 uczniów).

⁶ Za uczniów uznaje się również młodocianych pracowników.

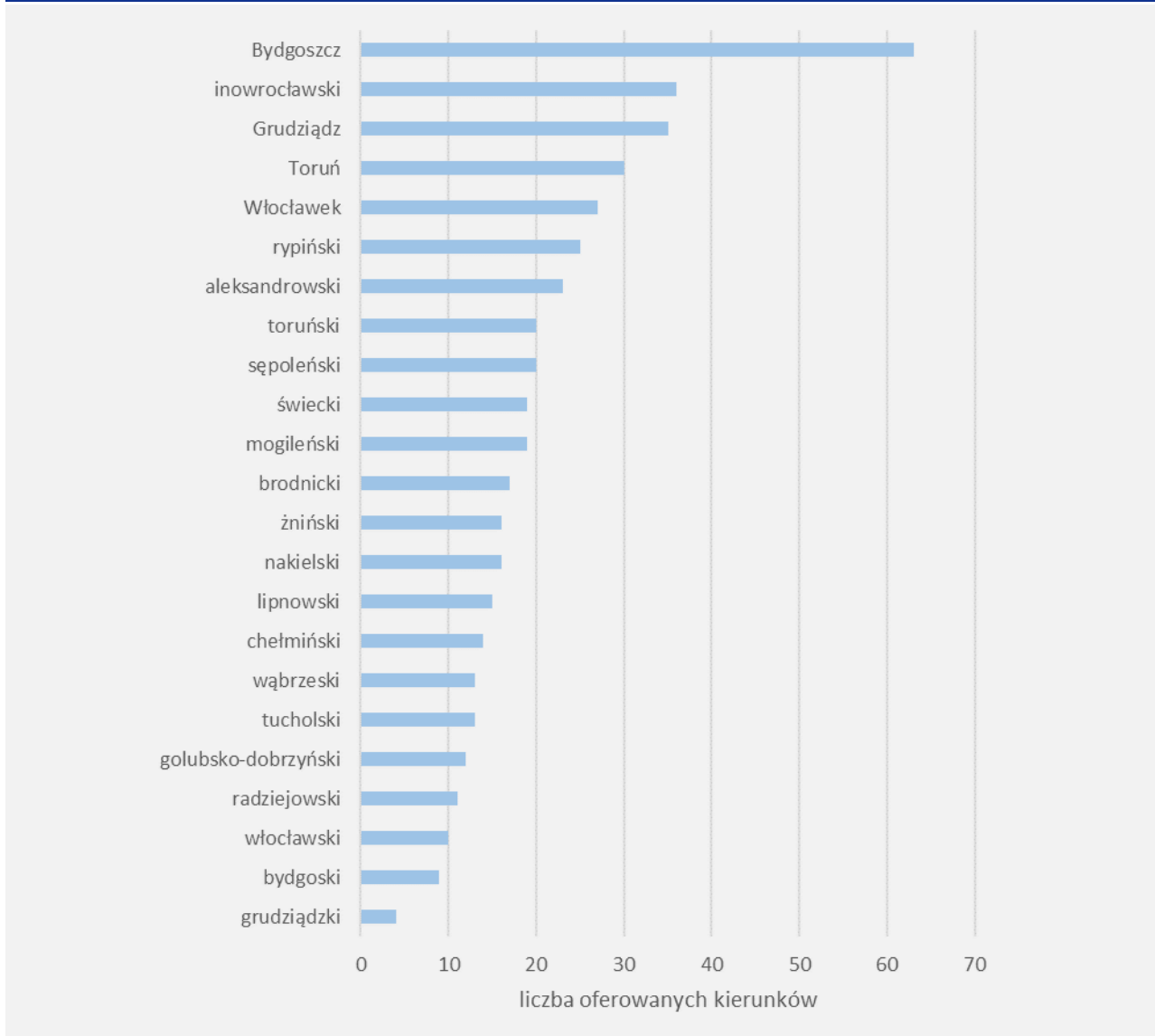
Wykres 10. Najpopularniejsze (liczba uczniów) kierunki zawodowe w technikach wśród szkół realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Najbogatsza oferta kształcenia występuje, podobnie jak w przypadku szkół branżowych I stopnia, w miastach na prawach powiatu. Widocznie zaznacza się dominacja Bydgoszczy – 63 kierunki, następnie: Grudziądz – 35 kierunków, Torunia – 30 kierunków i Włocławka – 27 kierunków. Wśród powiatów ziemskich najszersza oferta występuje w powiatach: inowrocławskim – 36 kierunków, rypińskim – 25 kierunków i aleksandrowskim – 23 kierunki. Najmniej kierunków kształcenia oferują powiaty: grudziądzki – 4 kierunki, bydgoski – 9 kierunków i włocławski – 10 kierunków, co wiąże się z bliskim położeniem dużego miasta z bogatą ofertą kształcenia, ale także radziejowski – 11 kierunków i golubsko-dobrzyński – 12 kierunków.

Wykres 11. Liczba oferowanych kierunków kształcenia w technicznych szkołach realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020, wg powiatów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

Szczegółowa oferta kształcenia szkół wg powiatów została zamieszczona w tabeli poniżej.

Tabela 4. Profile zawodowe oferowane przez technika realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																			KUJAWSKO-POMORSKIE					
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski	włocławski	żniński		Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz	
1	fototechnik																				1	1		1	3	
2	kelner	1						1								1						2	1	1		7
3	technik agrobiznesu	1	1										1			1	1		2	1	1			1	10	
4	technik analityk							1														2	1	1	1	6
5	technik architektury krajobrazu	1	1	1	1	1		3			1	1	1			1	1			1	1		1	1	17	
6	technik automatyk														1							1	1			3
7	technik automatyk sterowania ruchem kolejowym																					2				2
8	technik awionik																					1				1
9	technik budownictwa	1	1					1	1			1	1	1				1		1	1	1	1	1	13	
10	technik budowy dróg									1				1								1				3
11	technik chłodnictwa i klimatyzacji																					1				1
12	technik cyfrowych procesów graficznych		2										1									1				4
13	technik drogownictwa							1		1				1								1			1	5
14	technik dróg i mostów kolejowych																					1				1
15	technik ekonomista	1	2	1	2	2	1	1	1	3	3	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	3	1	1	36
16	technik eksploatacji portów i terminali										1											1				2
17	technik elektroenergetyk transportu szynowego																					1				1
18	technik elektronik							1														2	2	1	1	7
19	technik elektryk	1						1	1						1							2	1	1	1	9
20	technik energetyk																					1				1
21	technik fotografii i multimedii							1														2	2		1	6
22	technik geodeta	1						1					1	1								1	1	1		7
23	technik grafiki i poligrafii cyfrowej		2		1			1					1									1	1		1	8
24	technik handlowiec	1	1		1			2	1	1	1	1	1	1	2	1	1				1	2	2	1		21
25	technik hodowca koni									1						1						2				4
26	technik hotelarstwa	1	1		1	1		1	1	1		1		1	1	2	1	1			2	2	2	1	1	22
27	technik informatyk	1	1	1	1	1	1	4	2	1	2	1	2	1	3	3	1	1			1	7	6	4	2	47
28	technik inżynierii środowiska i melioracji												1													1
29	technik leśnik							1					1				1									3
30	technik logistyk	2	2	1	2	1		2	1	1	4	1	1	1	3	3	1	1	2	1	1	4	4	2	2	42

Tabela 4. Profile zawodowe oferowane przez technika realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																	KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski		włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
62	technik technologii żywności	1					2					1			1						2	1		1	9
63	technik teleinformatyk						1														1	1	2		5
64	technik transportu drogowego																				1		1		2
65	technik transportu kolejowego																				2				2
66	technik turystyki wiejskiej	1						1				1	1		1										5
67	technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	1			1	1	1						1	1				1			2			1	10
68	technik urządzeń sanitarnych																							1	1
69	technik usług fryzjerskich						2					1			1		1				2	2	1	2	12
70	technik usług kelnerskich						1														1		1		3
71	technik weterynarii			1			1	1	1		2	1						1			3	2		1	14
72	technik żywienia i usług gastronomicznych	1	2	1	1	1	3	3	1		2	2	2	1	2	1	1	4	2		4	2	1	1	38
73	technik żeglugi śródlądowej									1															1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

Szkoły artystyczne

Szkoły artystyczne, umożliwiające zdobycie zawodu muzyka lub plastyka znajdują się w Bydgoszczy, Włocławku i Grudziądzu. Szkoły muzyczne II stopnia występują również w Toruniu i powiecie inowrocławskim, z kolei placówki kształcące plastyków występują w powiecie golubsko-dobrzyńskim i rypińskim.

Tabela 5. Profile zawodowe oferowane przez szkoły artystyczne realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

Lp.	zawód szkolny	powiaty																	KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski		włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
1	muzyk						1														2	2	1	1	7
2	plastyk					2						1									2		1	1	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

3 Zapotrzebowanie na rynku pracy a kierunki kształcenia

3.1 Istotne zapotrzebowanie na rynku pracy

Aby zaspokoić potrzeby rynku pracy oraz w optymalny sposób wykorzystać potencjał i kapitał społeczny, oferta edukacyjna szkół kształcenia zawodowego (szkół branżowych I stopnia, techników) powinna w jak największym stopniu korelować z zapotrzebowaniem na pracowników. W tym celu Minister Edukacji Narodowej w marcu 2019 roku po raz pierwszy ogłosił, w formie obwieszczenia, prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy⁷. Nakreśliło to placówkom oświatowym kierunki rozwoju swojej oferty w odniesieniu do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, poczynając od roku szkolnego 2019/2020.

Oferta kształcenia w szkołach branżowych I stopnia i technikach w roku szkolnym 2019/2020 w zakresie zawodów, dla których prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy wg Obwieszczenia z 2019 roku

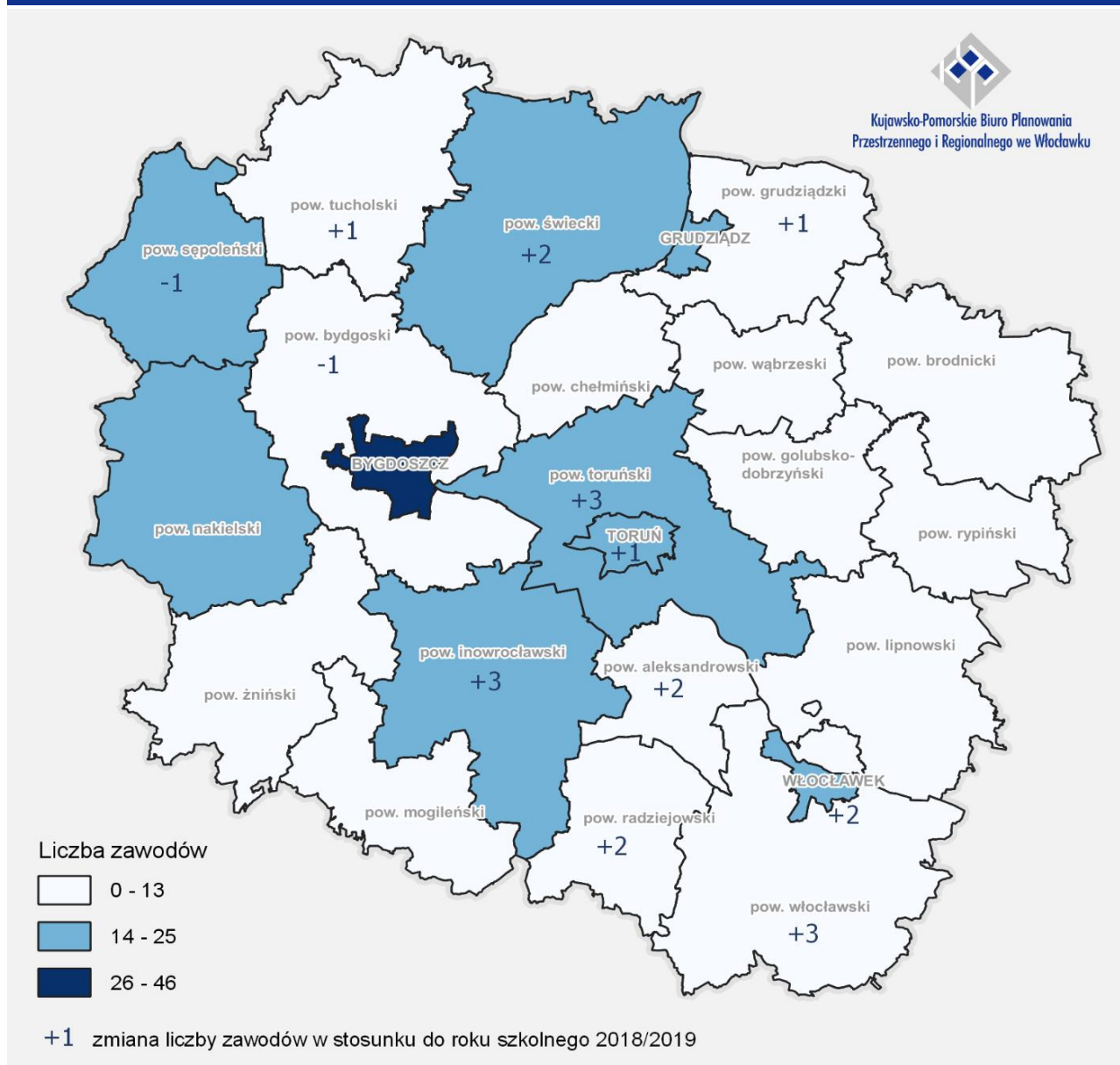
Oferta szkół kształcenia branżowego w regionie, w zakresie zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na wojewódzkim rynku pracy (wg Obwieszczenia z marca 2019 r.) nieznacznie się poszerzyła w stosunku do roku szkolnego 2018/2019. Ogółem szkoły w regionie umożliwiają naukę w 40, spośród 46 zawodów z listy (zwiększenie oferty o 1 zawód względem poprzedniego roku szkolnego). W 10 powiatach nastąpiło wzbogacenie oferty kształcenia w tym zakresie (rysunek 2). Największy wzrost nastąpił w szkołach z powiatów: inowrocławskiego, toruńskiego, włocławskiego (+3 zawody), aleksandrowskiego, radziejowskiego, świeckiego, m. Włocławek (+2 zawody). W dwóch powiatach (sepoleńskim i bydgoskim) oferta w zakresie zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie zmniejszyła się o 1 zawód.

W roku szkolnym 2019/2020 tylko dwa zawody z ww. listy - elektryk i mechanik pojazdów samochodowych, są w ofercie szkół branżowych I stopnia we wszystkich powiatach. Zawód ślusarza i murarza-tylnikarza oferowany jest w 22 powiatach, operatora obrabiarek skrawających, monter sieci i instalacji sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie w 21 powiatach, elektromechanika pojazdów samochodowych w 20 powiatach. Najmniej dostępne pod względem możliwości kształcenia w województwie są zawody: automatyk i opiekun medyczny - tylko w jednym powiecie, następnie monter stolarki budowlanej – w dwóch powiatach, monter konstrukcji budowlanych, operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, monter izolacji budowlanych – w trzech powiatach. Z listy zawodów o prognozowanym istotnym zapotrzebowaniu, w regionie nie można zdobyć kwalifikacji montera jachtów i łodzi.

W przypadku zawodów nauczanych na poziomie technikum, sytuacja nie uległa zmianie i nadal tylko jeden zawód można zdobyć w więcej niż połowie powiatów, tj. technik budownictwa, który oferowany jest w 13 powiatach, a najmniej ofert nauczania dotyczy technika żeglugi śródlądowej – 1 oferta w powiecie nakielskim, technika technologii chemicznej – 1 oferta we Włocławku, technika masażysty, technika energetyka – po 1 ofercie w Bydgoszczy. W szkołach województwa kujawsko-pomorskiego w roku szkolnym 2019/2020 nie oferuje się kształcenia w kierunkach: technik elektroniki i informatyki medycznej, technik farmaceutyczny, technik inżynierii sanitarnej, technik szerokopasmowej komunikacji elektronicznej oraz terapeuta zajęciowy, mimo iż znajdują się one na przedmiotowej liście.

⁷ Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. 2019 poz. 276)

Rysunek 2. Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim wg liczby oferowanych zawodów z wykazu zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy w szkołach branżowych I stopnia i technikach, wg Obwieszczenia z 2019 r., w roku szkolnym 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Obwieszczenia... 2019 r. (M.P. 2019 poz. 276), RSPO

W roku szkolnym 2019/2020 w zawodach, dla których prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy wg Obwieszczenia z marca 2019 r., naukę pobierało 11,5 tys. osób⁸, tj. 22,4% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników, natomiast w roku 2018/2019 było ich 9 tys. i stanowili 21,7% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników. Oznacza to, iż w stosunku do roku szkolnego 2018/2019 liczba osób kształcących się w omawianych zawodach zwiększyła się o blisko 2,5 tys. osób. Znaczący wpływ na tak duży wzrost liczby uczniów w zawodach z ww. listy oraz duży wzrost liczby uczniów w szkołach branżowych I stopnia i techników ogółem (wzrost o 10 tys. osób) miała przeprowadzona reforma edukacji, likwidacja gimnazjów i rozpoczęcie nauki w szkołach średnich w roku szkolnym 2019/2020 przez uczniów kończących 3 klasę gimnazjum i 8 klasę szkoły podstawowej.

⁸ Łącznie uczniów i młodocianych pracowników

Tabela 6. Wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, dla których prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim wg Obwieszczenia z 2019 r. wraz z liczbą szkół i powiatów oferujących naukę tych zawodów oraz liczbą uczniów w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa zawodu (alfabetycznie)	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
1	Automatyk	1	1	2
2	Betoniarz-zbrojarz	9	5	0
3	Cieśla	22	14	7
4	Dekarz	24	14	36
5	Elektromechanik	30	17	56
6	Elektromechanik pojazdów samochodowych	49	20	448
7	Elektryk	60	23	474
8	Kierowca mechanik	13	9	332
9	Magazynier-logistik	11	8	61
10	Mechanik pojazdów samochodowych	76	23	1963
11	Monter izolacji budowlanych	4	3	0
12	Monter jachtów i łodzi	0	0	0
13	Monter konstrukcji budowlanych	3	3	0
14	Monter sieci i instalacji sanitarnych	45	21	208
15	Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych	5	4	44
16	Monter stolarki budowlanej	2	2	0
17	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	54	21	701
18	Murarz-tynkarz	57	22	216
19	Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	6	4	66
20	Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych	3	3	1
21	Operator obrabiarek skrawających	43	21	395
22	Operator urządzeń przemysłu chemicznego	6	4	3
23	Opiekun medyczny	1	1	0
24	Ślusarz	75	22	701
25	Technik analityk	7	5	331
26	Technik automatyk	3	3	108
27	Technik budownictwa	13	13	846
28	Technik budowy dróg	3	3	76
29	Technik eksploatacji portów i terminali	2	2	259
30	Technik elektronik	8	5	671
31	Technik elektroniki i informatyki medycznej	0	0	0
32	Technik elektryk	10	8	692
33	Technik energetyk	1	1	77
34	Technik farmaceutyczny	0	0	0
35	Technik inżynierii sanitarnej	0	0	0
36	Technik masażysta	1	1	29

Tabela 6. Wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, dla których prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim wg Obwieszczenia z 2019 r. wraz z liczbą szkół i powiatów oferujących naukę tych zawodów oraz liczbą uczniów w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa zawodu (alfabetycznie)	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
37	Technik ochrony środowiska	10	10	30
38	Technik pojazdów samochodowych	12	11	1484
39	Technik programista	6	3	110
40	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	2	2	58
41	Technik szerokopasmowej komunikacji elektronicznej	0	0	0
42	Technik technologii chemicznej	1	1	64
43	Technik teleinformatyk	6	4	625
44	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	12	10	198
45	Technik żeglugi śródlądowej	1	1	139
46	Terapeuta zajęciowy	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Obwieszczenia... 2019 r. (M.P. 2019 poz. 276), RSPO, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

W roku szkolnym 2019/2020, podobnie jak w poprzednim, kierunki kształcenia oferowane w szkołach branżowych i technikach nie do końca odpowiadają na potrzeby rynku pracy zdiagnozowane w Obwieszczeniu. Część powiatów w niewielkim stopniu rozwinęła ofertę kształcenia w zakresie prognozowanego istotnego zapotrzebowania na pracowników, oferta 11 powiatów nie zmieniła się, a dwa powiaty zawęziły ofertę w omawianym zakresie. Ponadto nie wszystkie zawody są możliwe do zdobycia w szkołach kształcenia branżowego w regionie.

Oferta kształcenia w szkołach branżowych I stopnia i technikach w roku szkolnym 2019/2020 w zakresie zawodów, dla których prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy wg Obwieszczenia z 2020 roku

Ze względu na zmieniającą się sytuację na rynku pracy oraz konieczność dostosowania oferty kształcenia do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, Minister Edukacji Narodowej będzie corocznie do dnia 1 lutego ogłaszał prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy. W Obwieszczeniu z dnia 24 stycznia 2020 roku⁹ zamieszczono wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim – 71 zawodów oraz dla których prognozowane jest umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników – 72 zawody. Szkoły branżowe I stopnia i technika w regionie oferują możliwość nauki w 66 spośród 71 zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy¹⁰. Do pięciu kierunków kształcenia, których brak jest w ofercie szkół należą: mechanik pojazdów kolejowych, technik spawalnictwa, technik pojazdów kolejowych, technik inżynierii sanitarnej oraz technik włókiennik. Należy podkreślić, iż 3 pierwsze są nowymi kierunkami i znajdują się w klasyfikacji szkolnictwa branżowego¹¹, która zaczęła obowiązywać 1 września 2020 r.

Analiza zawodów, których kwalifikacje uzyskuje się w szkołach branżowych I stopnia wykazała, iż nauka w 5 zawodach – kucharza, cukiernika, mechanika pojazdów samochodowych, stolarza, elektryka jest oferowana w szkołach w każdym powiecie w regionie. Następnie w zawodach: ślusarz, piekarz, murarz-tylnik – w 22 powiatach, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, monter sieci i instalacji sanitarnych, operator obrabiarek skrawających – w 21 powiatach, elektromechanik pojazdów samochodowych – w 20 powiatach. Najmniej szkół branżowych oferuje naukę w zawodach: automatyk – 1 szkoła w powiecie toruńskim, drukarz fleksograficzny, monter stolarki budowlanej, operator maszyn w przemyśle włókienniczym, pracownik pomocniczy krawca, monter konstrukcji budowlanych – 2 szkoły w 2 powiatach.

Wśród zawodów, dla których prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy, nauczanych na poziomie technikum – nauka zawodów: technik informatyk i technik logistyki oferowana jest w 22 powiatach. Następnie: technik żywienia i usług gastronomicznych – w 21 powiatach, technik mechanik – w 18 powiatach, technik mechatronik – w 15 powiatach. Dwóch zawodów, tj. technik włókiennik oraz technik inżynierii sanitarnej, nie ma możliwości nauki w technikach w województwie kujawsko-pomorskim, pomimo iż znajdują się one w obecnie obowiązującej podstawie programowej. W pojedynczych powiatach występuje oferta kształcenia w kierunkach: technik chłodnictwa i klimatyzacji, technik energetyk, technik transportu kolejowego – w Bydgoszczy, technik technologii chemicznej – we Włocławku, technik zeglugi śródlądowej – w powiecie nakielskim.

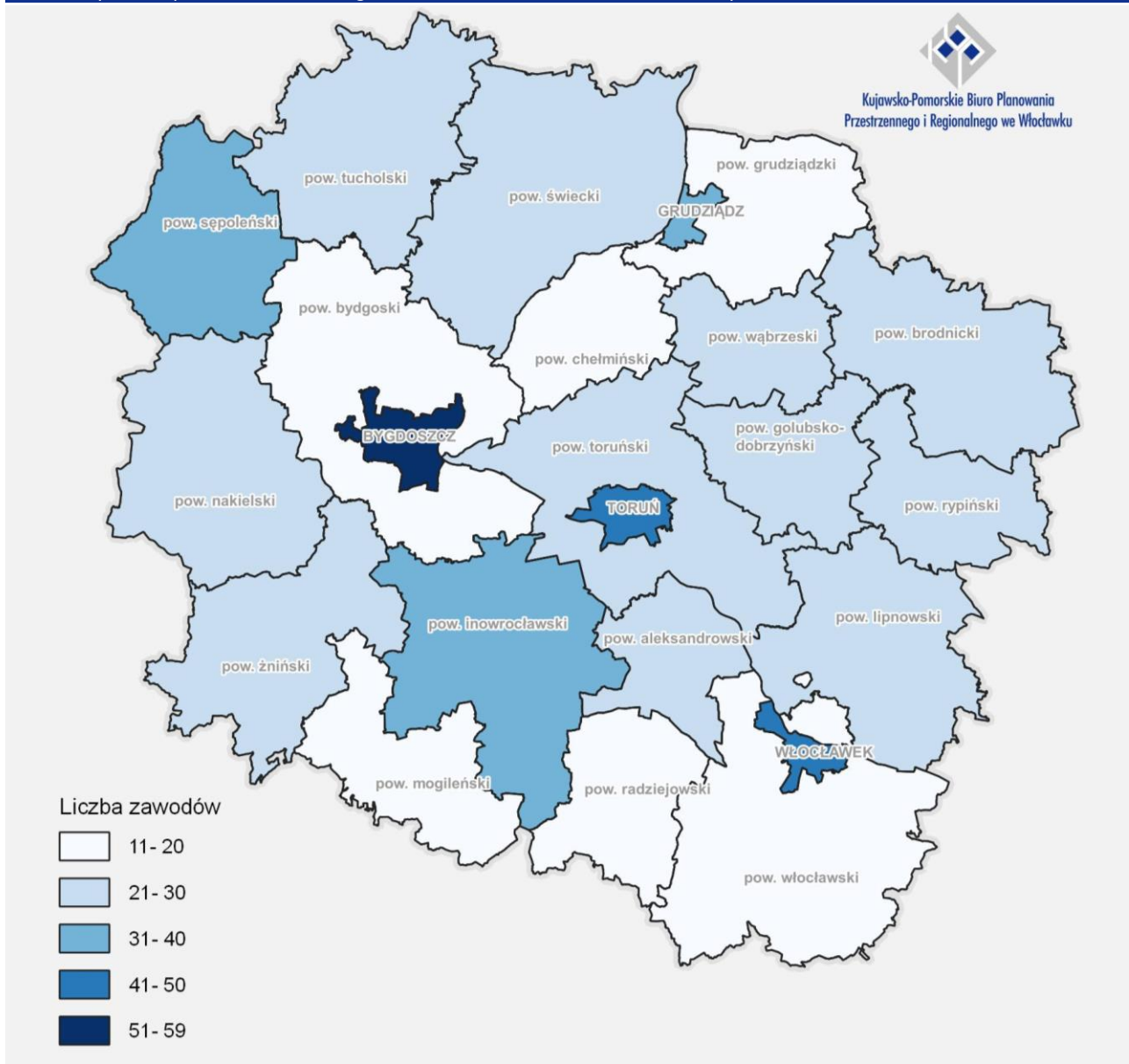
Najbogatszą ofertą kształcenia w szkołach branżowych i technikach wśród 71 zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim, mogą poszczycić się największe miasta w regionie, w tym: Bydgoszcz – szkoły posiadają w ofercie 59 zawodów, Toruń - szkoły oferują naukę w 41 zawodach oraz Włocławek – szkoły oferują naukę w 41 zawodach.

⁹ Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P.2020.106)

¹⁰ Wykaz oferowanych kierunków kształcenia z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (stan na 10.02.2020 r.)

¹¹ Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego

Rysunek 3. Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim wg liczby oferowanych zawodów z wykazu zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników na wojewódzkim rynku pracy w szkołach branżowych I stopnia i technikach, wg Obwieszczenia z 2020 r., w roku szkolnym 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Obwieszczenia... 2020 r. (M.P.2020.106), RSPO, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach branżowych I stopnia i technikach w województwie kujawsko-pomorskim naukę pobierało 51 475 osób¹², z czego 65,9% kształciło się w zawodach, dla których prognozuje się istotne zapotrzebowanie na wojewódzkim rynku pracy wg Obwieszczenia z 2020 r. Największą popularnością wśród młodzieży, w zawodach prezentowanych w tym wykazie, w szkołach branżowych I stopnia cieszyły się: mechanik pojazdów samochodowych – 1 963 osoby, kucharz – 1 794 osoby, ślusarz – 701 osób, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie – 701 osób, cukiernik – 636 osób. Natomiast w technikach: technik informatyk – 6 050 osób, technik logistyk – 5 238 osób, technik żywienia i usług gastronomicznych – 3 059 osób, technik mechatronik – 1 660 osób, technik pojazdów samochodowych – 1 484 osoby.

¹² Łącznie uczniów i młodocianych pracowników

Tabela 7. Wykaz zawodów szkolnictwa branżowego dla których prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim wg Obwieszczenia z 2020 r. wraz z liczbą szkół i powiatów oferujących naukę tych zawodów oraz liczbą uczniów w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa zawodu (alfabetycznie)	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
1	Automatyk	1	1	2
2	Betoniarz-zbrojarz	9	5	0
3	Cieśla	22	14	7
4	Cukiernik	73	23	636
5	Dekarz	24	14	36
6	Drukarz fleksograficzny	2	2	0
7	Drukarz offsetowy	3	3	3
8	Elektromechanik	30	17	56
9	Elektromechanik pojazdów samochodowych	48	20	448
10	Elektronik	10	6	27
11	Elektryk	59	23	474
12	Kaletnik	4	4	1
13	Kierowca mechanik	13	9	332
14	Krawiec	26	12	47
15	Kucharz	92	23	1794
16	Magazynier-logistyk	10	7	61
17	Mechanik pojazdów kolejowych		0	0
18	Mechanik pojazdów samochodowych	73	23	1963
19	Mechanik-monter maszyn i urządzeń	20	13	174
20	Mechatronik	6	4	67
21	Monter izolacji budowlanych	4	3	0
22	Monter konstrukcji budowlanych	2	2	0
23	Monter sieci i instalacji sanitarnych	44	21	208
24	Monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych	5	4	44
25	Monter stolarki budowlanej	2	2	0
26	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	54	21	701
27	Murarz-tylnik	57	22	216
28	Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	6	4	66
29	Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych	3	3	1
30	Operator maszyn w przemyśle włókienniczym	2	2	0
31	Operator obrabiarek skrawających	41	21	395
32	Operator urządzeń przemysłu chemicznego	6	4	3
33	Piekarz	61	22	97
34	Pracownik pomocniczy krawca	2	2	0
35	Stolarz	73	23	624
36	Ślusarz	72	22	701
37	Technik analityk	6	5	331
38	Technik automatyk	3	3	108
39	Technik budownictwa	13	13	846
40	Technik budowy dróg	3	3	76
41	Technik chłodnictwa i klimatyzacji	1	1	81
42	Technik eksploatacji portów i terminali	2	2	259

Tabela 7. Wykaz zawodów szkolnictwa branżowego dla których prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim wg Obwieszczenia z 2020 r. wraz z liczbą szkół i powiatów oferujących naukę tych zawodów oraz liczbą uczniów w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Nazwa zawodu (alfabetycznie)	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
43	Technik elektronik	7	5	671
44	Technik elektryk	9	8	692
45	Technik energetyk	1	1	77
46	Technik geodeta	7	7	375
47	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	8	7	339
48	Technik informatyk	47	22	6050
49	Technik inżynierii sanitarnej	0	0	0
50	Technik inżynierii środowiska i melioracji	1	1	76
51	Technik logistyk	42	22	5238
52	Technik mechanik	22	18	813
53	Technik mechatronik	17	15	1660
54	Technik ochrony środowiska	7	7	30
55	Technik pojazdów samochodowych	11	11	1484
56	technik programista	6	3	110
57	Technik przemysłu mody	3	3	134
58	Technik renowacji elementów architektury	2	2	302
59	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	2	2	58
60	Technik spawalnictwa	0	0	0
61	Technik spedytor	11	10	335
62	Technik pojazdów kolejowych	0	0	0
63	Technik technologii chemicznej	1	1	64
64	Technik technologii żywności	9	7	261
65	Technik teleinformatyk	5	4	625
66	Technik transportu drogowego	2	2	16
67	Technik transportu kolejowego	2	1	209
68	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	10	9	198
69	Technik włókiennik	0	0	0
70	Technik żeglugi śródlądowej	1	1	139
71	Technik żywienia i usług gastronomicznych	38	21	3059

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Obwieszczenia... 2020 r.(M.P.2020.106), RSPO, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Analiza kierunków kształcenia oferowanych przez szkoły branżowe I stopnia i technika w regionie różni się zależnie od typu szkoły. Oferta szkół branżowych w większym stopniu (niż oferta techników) odpowiada na prognozowane zapotrzebowanie. Połowa zawodów z listy jest oferowana w szkołach z ponad połowy powiatów w regionie (w 17 zawodach na poziomie szkół branżowych można kształcić się w 12 i więcej powiatach). Natomiast oferta techników nie do końca odpowiada na potrzeby rynku pracy zdiagnozowane w przedmiotowym Obwieszczeniu – zaledwie 6 zawodów (z 35 zawodów na poziomie techników) jest w ofercie szkół z ponad połowy powiatów (12 i więcej powiatów). Niemniej należy podkreślić, iż obwieszczenie wydane zostało w styczniu 2020 r., w trakcie trwania roku szkolnego 2019/2020, co uniemożliwiło dostosowanie przez szkoły kierunków kształcenia do zawartych w nim informacji.

3.2 Regionalne inteligentne specjalizacje

Inteligentne specjalizacje województwa kujawsko-pomorskiego zostały wybrane w oparciu najistotniejsze, z punktu widzenia potencjału regionu, dziedziny gospodarki i nauki. Kluczowym warunkiem wyboru inteligentnej specjalizacji jest połączenie istniejącego, silnego potencjału gospodarczego w danym obszarze z zaawansowanymi badaniami prowadzonymi na poziomie europejskim i światowym. Edukacja zawodowa młodzieży ww. kierunkach jest odpowiedzią na potrzeby rynku w pracy, a dostosowanie kształcenia do realnych potrzeb sfery gospodarczej służy zapewnieniu pracy absolwentom w gospodarce regionalnej i rozwojowi gospodarczemu regionu.

W obrębie inteligentnych specjalizacji województwa wyróżniono 36 zawodów, w których w roku szkolnym 2019/2020 kształciło się 27 908 uczniów, tj. 54% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników. W dwóch zawodach nie można zdobyć kwalifikacji w szkołach kształcenia branżowego w regionie, są to: opiekun osoby starszej i technik usług kosmetycznych. Wszystkie powiaty oferują kształcenie w zawodach: elektryk, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, stolarz, technik informatyk. Podobnie w jak w poprzednim roku szkolnym, szeroko rozpowszechniona jest nauka w zawodach: piekarz, ślusarz, technik logistyki, technik żywienia i usług gastronomicznych – w 22 powiatach, monter sieci i instalacji sanitarnych, operator obrabiarek skrawających – w 21 powiatach, blacharz samochodowy, lakiernik, elektromechanik pojazdów samochodowych – w 20 powiatach. W pojedynczych przypadkach oferowane jest kształcenie w zawodzie technikowi papiernictwa (powiat świecki), technik masażysta, technik energetyki, technik elektroenergetyki transportu szynowego, technik chłodnictwa i klimatyzacji (Bydgoszcz).

Tabela 8. Szkoły kształcenia zawodowego oferujące naukę w kierunkach w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego				
Inteligentna specjalizacja ¹³	Zawód szkolny	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
najlepsza bezpieczna żywność – przetwórstwo, nawozy i opakowania	technik żywienia i usług gastronomicznych	38	21	3059
	kucharz	92	23	1794
	piekarz	61	22	97
	wędliniarz	32	18	6
biointeligentna specjalizacja – potencjał naturalny, środowisko, energetyka,	technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	10	9	198
	monter sieci i instalacji sanitarnych	44	21	208
medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna	technik masażysta	1	1	29
	opiekun osoby starszej	0	0	0
	technik usług kosmetycznych	0	0	0
motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa	technik elektroenergetyki transportu szynowego	1	1	86
	technik elektryk	9	8	692
	technik energetyki	1	1	77
	technik elektroniki	7	5	671
	technik mechatroniki	17	15	1660
	technik mechaniki	22	18	813
	technik pojazdów samochodowych	11	11	1484
	technik papiernictwa	1	1	86
	technik technologii drewna	3	3	113
	technik chłodnictwa i klimatyzacji	1	1	81
	blacharz samochodowy	42	20	56
	operator obrabiarek skrawających	41	21	395
	mechanik pojazdów samochodowych	73	23	1963

¹³ Nazewnictwo inteligentnych specjalizacji zgodne z Załącznikiem do stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 czerwca 2016 r.

Tabela 8. Szkoły kształcenia zawodowego oferujące naukę w kierunkach w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa kujawsko-pomorskiego

Inteligentna specjalizacja ¹³	Zawód szkolny	Liczba szkół oferujących naukę w zawodzie	Liczba powiatów, w których są zlokalizowane szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2019/2020
	mechanik motocyklowy	6	5	5
	mechanik-monter maszyn i urządzeń	20	13	174
	elektryk	59	23	474
	elektromechanik	30	17	56
	elektromechanik pojazdów samochodowych	48	20	448
	elektronik	10	6	27
	stolarz	73	23	624
narzędzia, formy wtryskowe, wyroby z tworzyw sztucznych	lakiernik	41	20	103
	ślusarz	72	22	701
	operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	6	4	66
przetwarzanie informacji, multimedia, programowanie, usługi ITC	technik cyfrowych procesów graficznych	4	3	39
	technik informatyk	47	22	6050
transport, logistyka, handel – szlaki wodne i lądowe	technik logistik	42	22	5238
	technik spedytor	11	10	335
dziedzictwo kulturowe, sztuka, przemysły kreatywne	brak	-	-	-

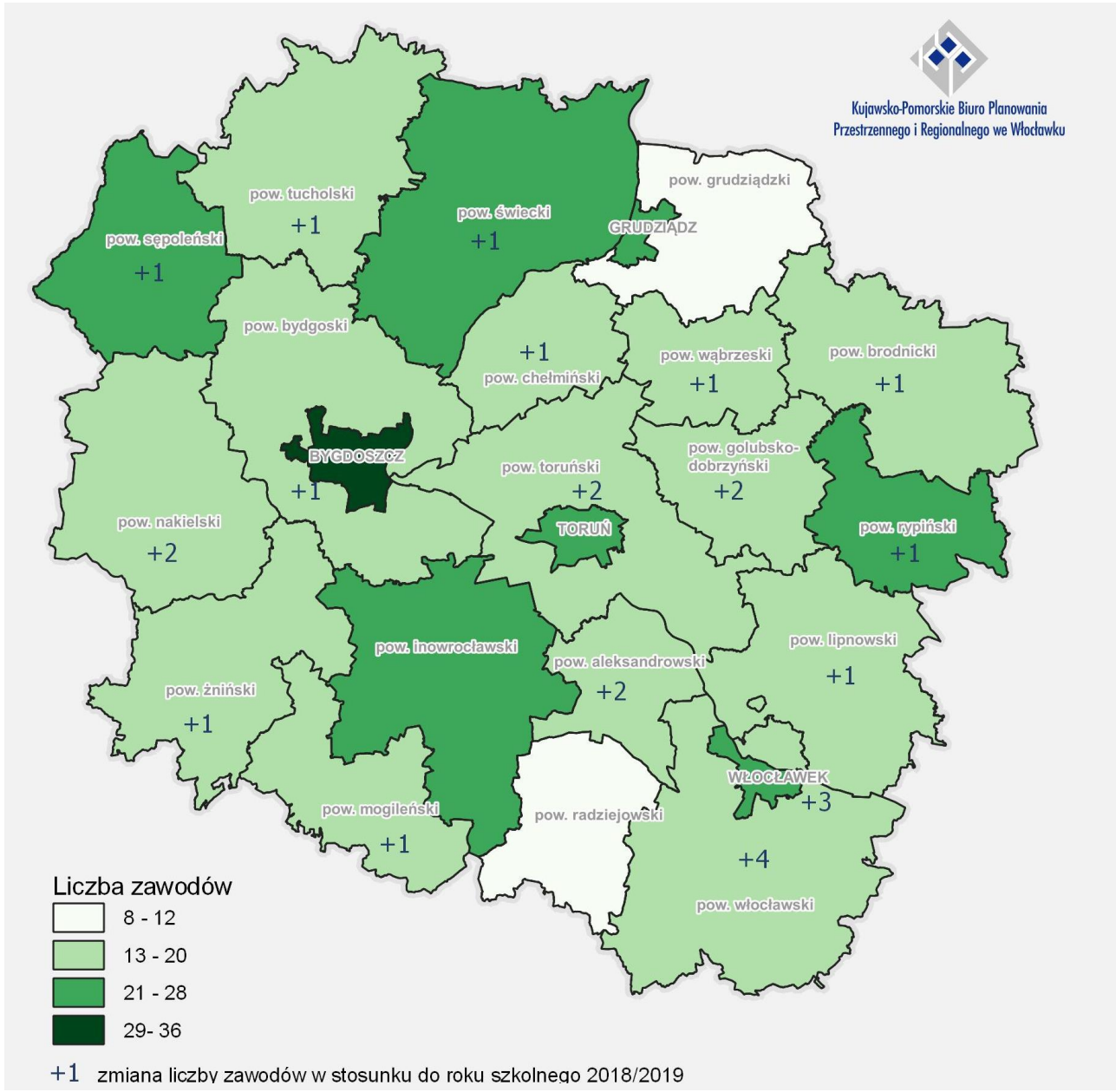
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Najbardziej rozwiniętą ofertą kształcenia, w zakresie zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji, charakteryzuje się Bydgoszcz (33 zawody), następnie powiaty: inowrocławski (27), Włocławek (26), Grudziądz, Toruń (25) oraz powiat świecki i sępoleński (23). Najmniej rozwinięta oferta występuje w powiatach: grudziądzkim – możliwość nauki tylko w 8, radziejowskim – 12 i włocławskim – 13, spośród 36 zawodów. W stosunku do roku szkolnego 2018/2019 oferta szkół, w zawodach obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji, poszerzyła się w 17 powiatach. Najwięcej kierunków przybyło w szkołach z powiatu włocławskiego – 4 kierunki i Włocławka – 3 kierunki.

Oferta kształcenia w szkołach branżowych I stopnia w zawodach w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji jest stosunkowo dobrze rozwinięta, większość z nich jest w ofercie szkół z ponad połowy powiatów (14 z 18 jest oferowanych w ponad 11 powiatach). Oferta techników w zakresie zawodów w obrębie inteligentnych specjalizacji jest mniej rozwinięta, ponieważ tylko 5 zawodów można zdobyć w szkołach z ponad połowy powiatów (5 z 18 jest oferowanych w ponad 11 powiatach).

Najlepiej rozwinięta jest oferta kształcenia w obrębie specjalizacji „zdrowa i bezpieczna żywność”- kwalifikacje we wszystkich zawodach można zdobyć w kilkudziesięciu szkołach w regionie. Najmniej szkół kształci w obrębie specjalizacji „zdrowie i turystyka zdrowotna” – tylko jedna szkoła kształci w zawodzie technik masażysta.

Rysunek 4. Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim wg liczby zawodów z listy zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji w szkołach branżowych I stopnia i technikach prowadzących kształcenie zawodowe w roku szkolnym 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

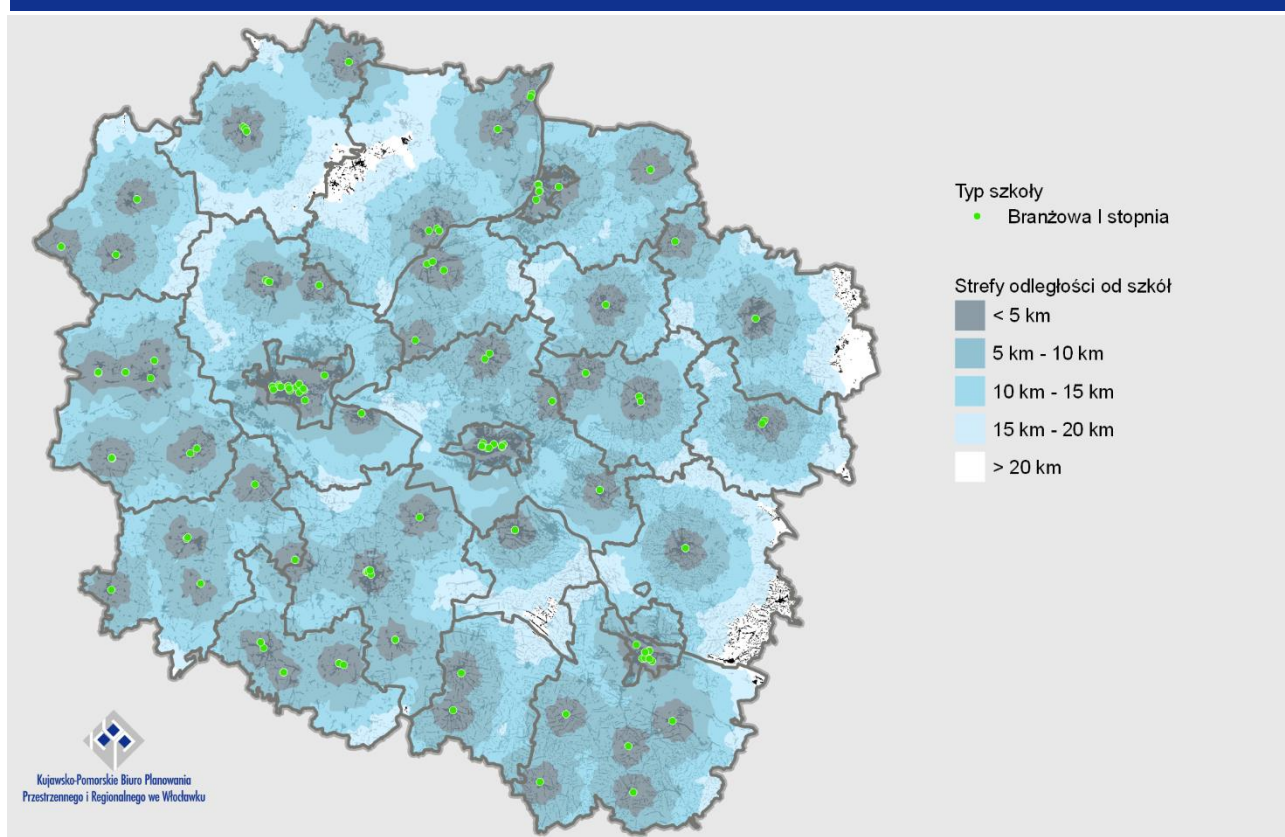
4 Dostępność do szkół kształcenia zawodowego w województwie

Analiza dostępności drogowej do szkół kształcenia zawodowego – szkół branżowych I stopnia i techników – obejmuje dostępność mierzoną po drogach publicznych w zakresie indywidualnego dojazdu samochodem¹⁴. Dostępność ta nie uwzględnia wymiaru czasowego, a jedynie rzeczywistą odległość po drogach.

Uznano, że strefą dogodną (akceptowalną) do codziennych dojazdów do szkoły jest 20 km (odległość od szkoły zlokalizowanej w województwie kujawsko-pomorskim mierzona po drogach). W analizie nie uwzględniono szkół artystycznych, ponieważ należy je traktować jako szkoły o specyficznym kierunku kształcenia, wobec czego nie ma potrzeby lokalizowania ich blisko miejsca zamieszkania, jedynie w większych ośrodkach miejskich.

Szkoły branżowe I stopnia

Rysunek 5. Dostępność drogowa do szkół branżowych I stopnia realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

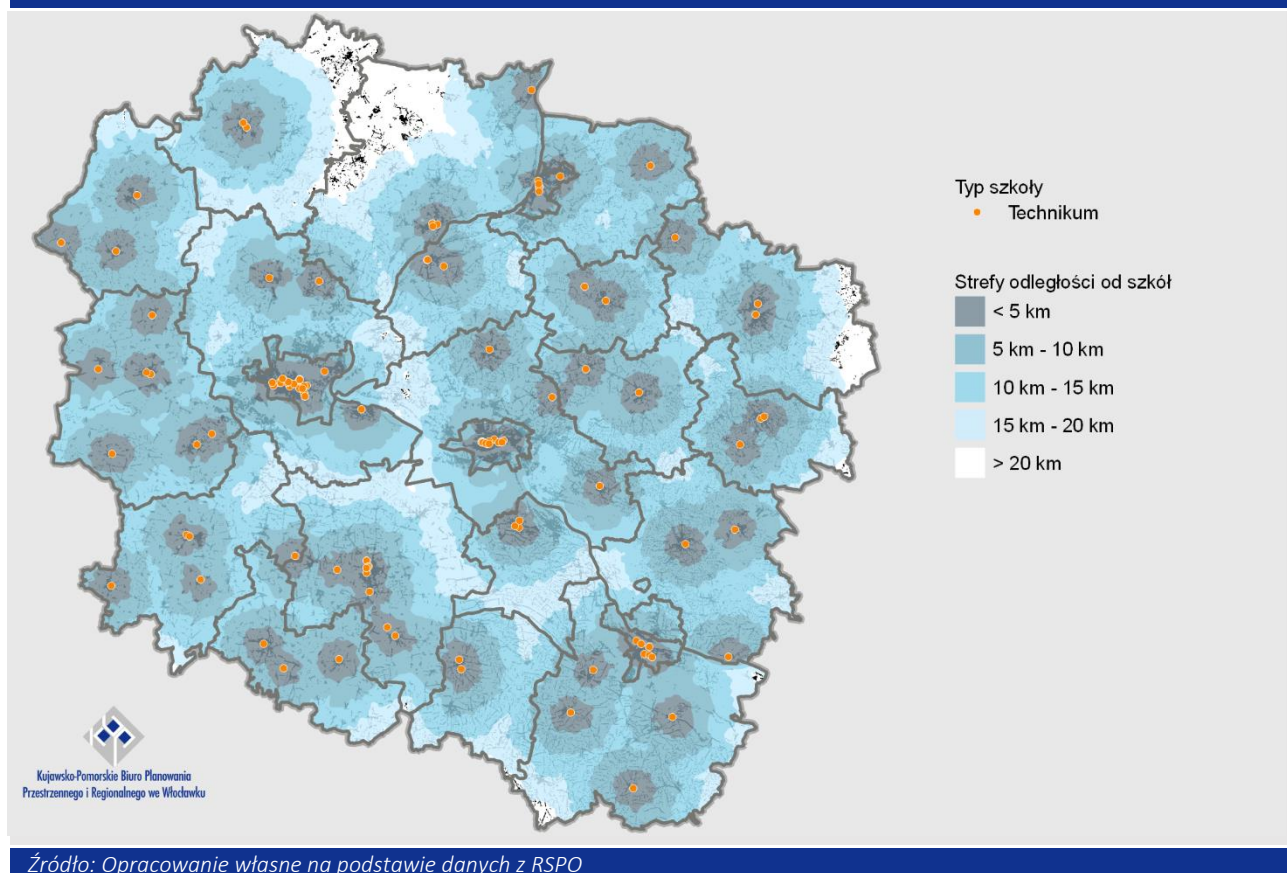

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie województwa naukę prowadziło 119 szkół branżowych I stopnia. Strefa 20 km od szkoły branżowej I stopnia obejmuje 97,3% powierzchni regionu, strefa 15 km od szkoły obejmuje 85,6% powierzchni województwa, strefa 10 km od szkoły 54,1%, a najbliższe otoczenie (strefa do 5 km od szkoły) 15,1% powierzchni regionu. Poza strefą dogodnej dostępności (20 km) znajdują się tereny: w zachodniej części powiatu świeckiego (gmina Lniano, część gminy Drzycim), wschodniej części powiatu brodnickiego (część gminy Brzozie i Bartniczka), wschodniej części powiatu lipnowskiego (część gminy Tłuchowo i Dobrzyń nad Wisłą) oraz obszar w południowo-wschodniej części powiatu aleksandrowskiego (część gminy Bądkowo i Zakrzewo).

¹⁴ Dostępność drogowa w zakresie transportu indywidualnego, nie uwzględniono dostępności szkół w zakresie transportu publicznego

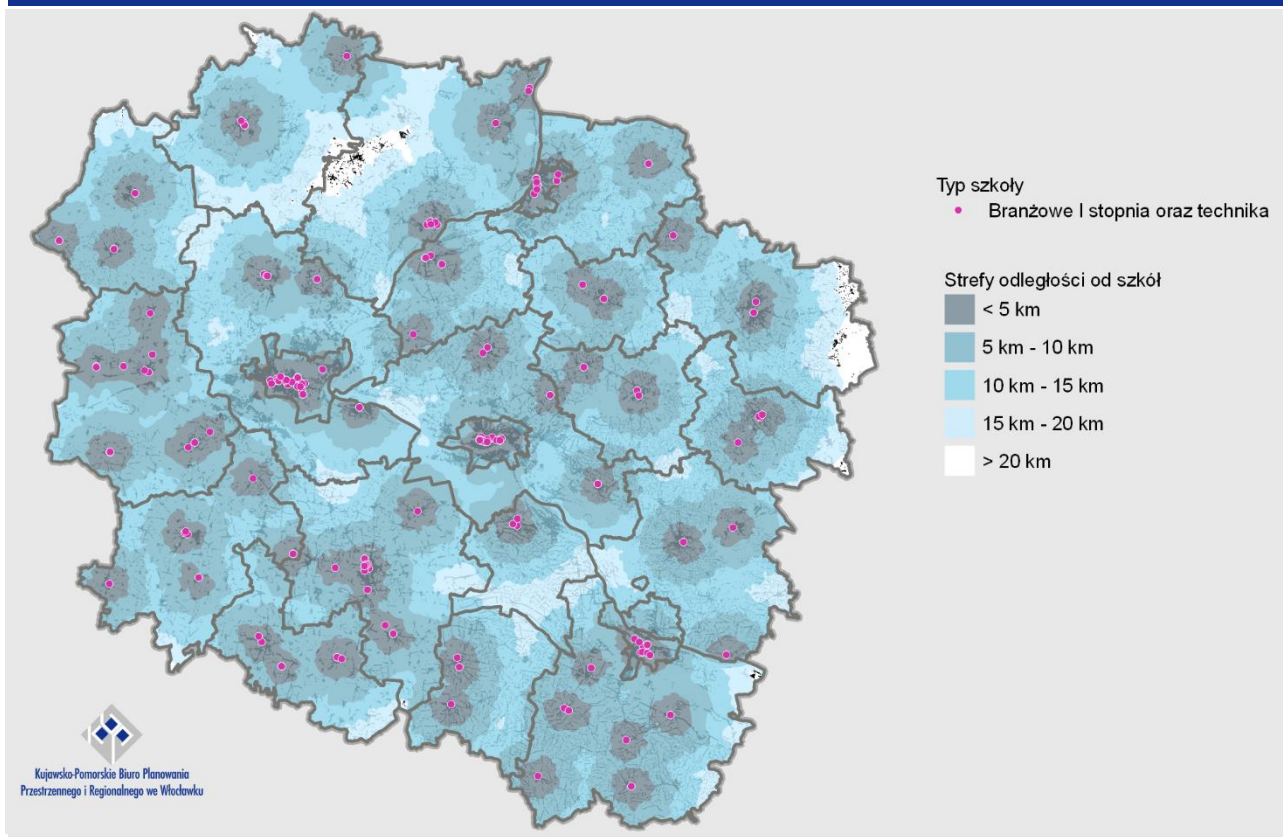
Rysunek 6. Dostępność drogowa do techników realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie województwa naukę prowadziło 119 techników. Strefa 20 km od techników obejmuje 95,7% powierzchni regionu, strefa 15 km od szkoły obejmuje 82,4% powierzchni województwa, strefa 10 km od szkoły 50,9%, a najbliższe otoczenie (strefa 5 km od szkoły) 14,4% powierzchni regionu. Poza strefą dogodnej dostępności (20 km) znajduje się duży obszar w powiecie świeckim (gmina Lniano, gmina Osie, część gmin: Drzycim, Jeżewo, Warlubie) i tucholskim (gmina Śliwice, część gminy Cekcyn), a także wschodnia część powiatu brodnickiego. Należy zaznaczyć, iż część obszaru poza dogodną strefą dostępności w powiecie świeckim i tucholskim znajduje się w granicach Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie i odznacza się małą gęstością zabudowy oraz zaludnienia.

Szkoły kształcenia zawodowego (szkoły branżowe I stopnia i technika łącznie)

Rysunek 7. Dostępność drogowa do szkół branżowych I stopnia i techników realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPD

Rozpatrując dostępność drogową do szkół branżowych I stopnia i techników łącznie, w województwie aż 98,3 % powierzchni regionu znajduje się w strefie do 20 km od szkoły, strefa 15 km od placówki obejmuje 89,2% powierzchni województwa, strefa 10 km 58,9%, a najbliższe otoczenie (strefa 5 km od szkoły) 17,4% powierzchni regionu.

Obszary peryferyjne, poza strefą 20 km odległości do szkół

Rysunek 8. Obszary peryferyjne poza strefą 20 km odległości do szkół branżowych I stopnia i techników realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPD

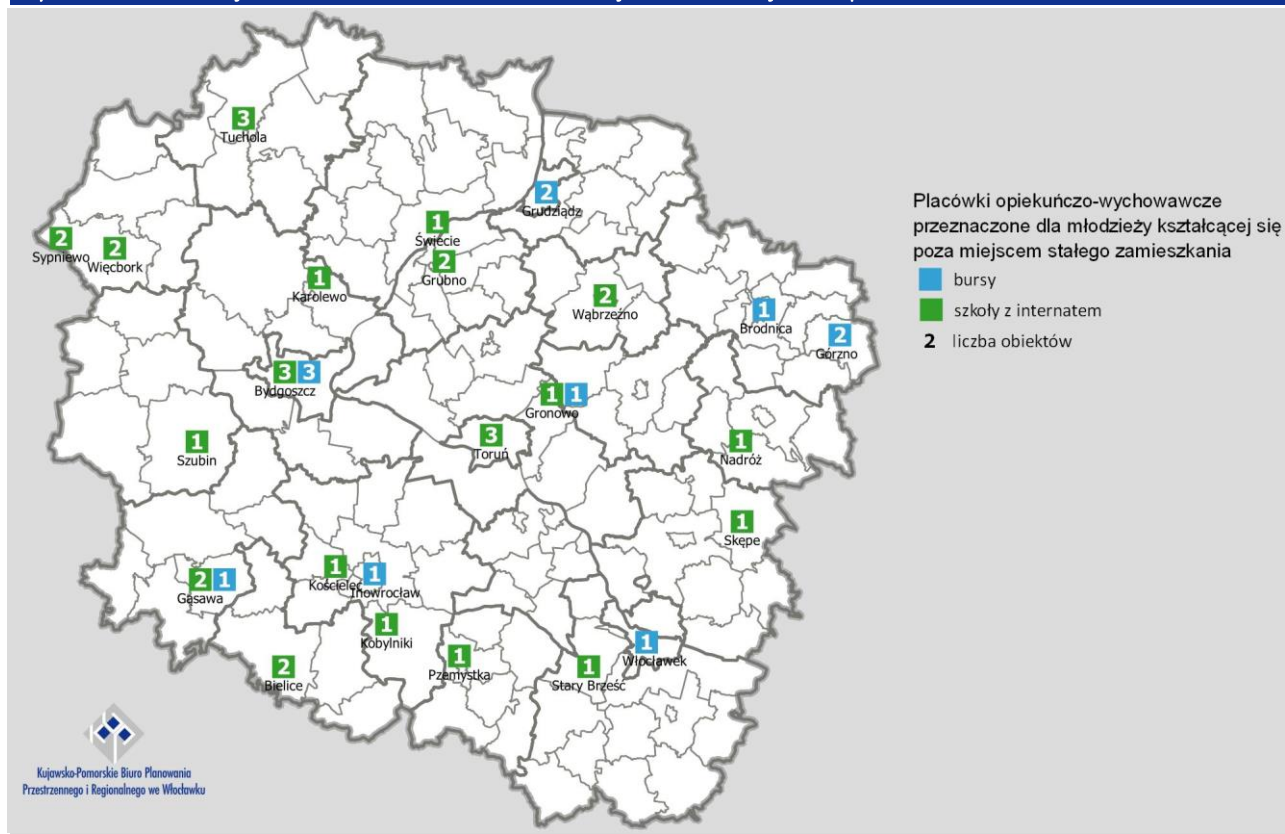
Pomimo ogólnie bardzo dobrej dostępności szkół kształcenia zawodowego, w województwie występują obszary, których odległość do najbliższej szkoły jest większa niż 20 km. Dwa główne takie obszary to: tereny w zachodniej części powiatu świeckiego (gmina Lianowo, część gminy Drzycim); tereny we wschodniej części powiatu brodnickiego (część gminy Brzozie i Bartniczka). Należy zaznaczyć, iż część obszaru poza dogodną strefą dostępności w powiecie brodnickim należy do Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego (na wschód od Górzna) i odznacza się małą gęstością zabudowy.

Na podstawie danych z rejestru PESEL (stan na kwiecień 2019) dotyczących liczby osób zameldowanych na pobyt stały w województwie kujawsko-pomorskim została określona przybliżona liczba dzieci w przedziale wiekowym 15-19 lat mieszkająca w wyznaczonej dogodnej strefie (do 20 km) od szkół kształcenia zawodowego (branżowych I stopnia i techników) oraz liczba dzieci poza nią. Poza obszarem dogodnej dostępności do 20 km od szkół kształcenia zawodowego mieszka 380 osób w wieku 15-19 lat (190 mężczyzn i 190 kobiet). Stanowi to zaledwie 0,4% wszystkich dzieci w tym wieku. To oznacza, że w dogodnej strefie odległości do szkół kształcenia zawodowego mieszka 99,6% wszystkich dzieci w wieku 15-19 lat, czyli potencjalnych uczniów tych szkół.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla młodzieży kształcącej się poza miejscem stałego zamieszkania

Do placówek opiekuńczo-wychowawczych przeznaczonych dla młodzieży kształcącej się poza miejscem stałego zamieszkania zalicza się bursy oraz internaty, zależnie czy placówka przeznaczona jest dla uczniów jednej bądź wielu szkół. Ich funkcjonowanie niweluje uciążliwości codziennych długich dojazdów uczniów do szkół i niejako ułatwia wybór szkoły ze względu na zainteresowania i ambicje ucznia, a nie odległość od miejsca zamieszkania. W województwie kujawsko-pomorskim funkcjonuje 31 szkół z internatem i 12 burs. Obiekty są rozmieszczone dość równomiernie. W powiatach: brodnickim, rypińskim, lipnowskim, w granicach których występują tereny poza dogodną strefą dostępności do szkół, znajdują się ww. placówki dzięki czemu niweluje się problem zbyt dużej odległości do szkół.

Rysunek 9. Lokalizacja szkół z internatem oraz burs w województwie kujawsko-pomorskim

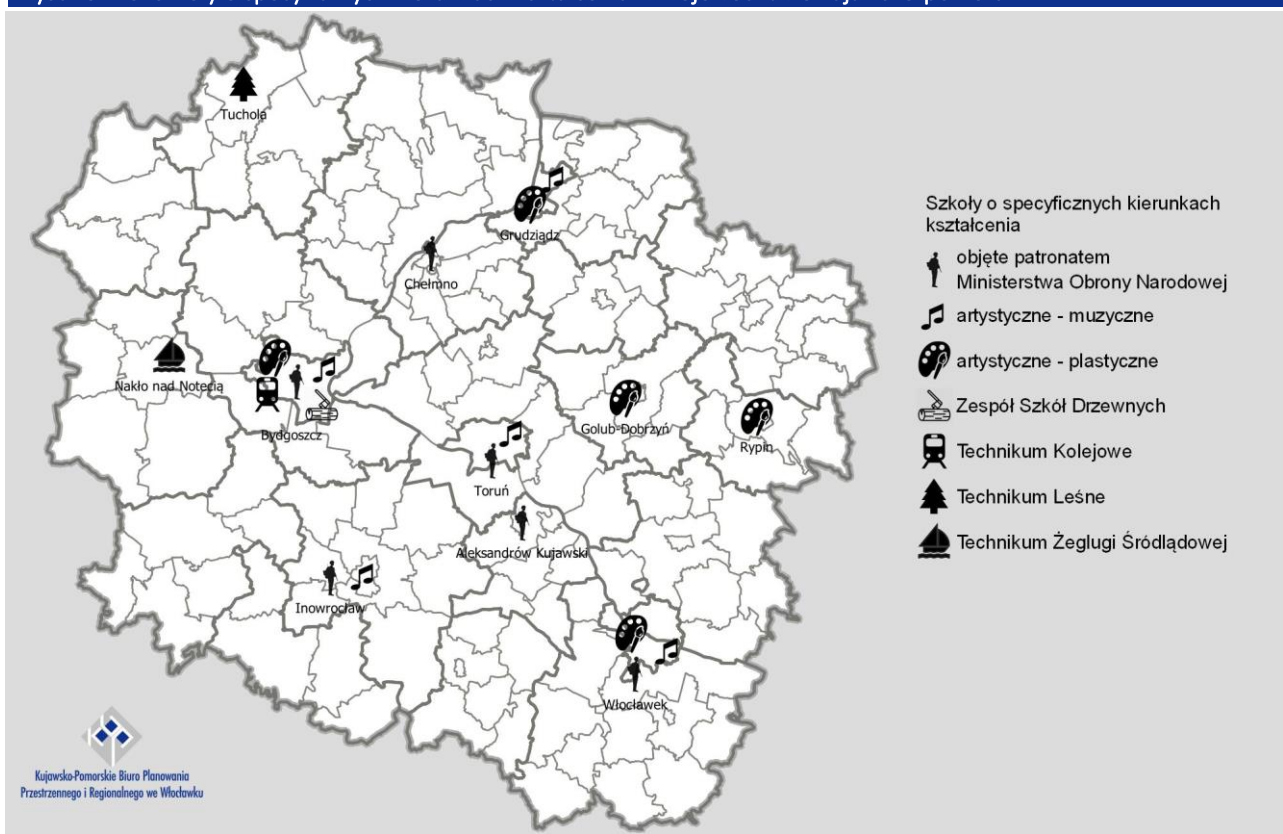

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPD

5 Szkoły o specyficznych kierunkach kształcenia

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego są prowadzone szkoły o specyficznych kierunkach kształcenia. Przeznaczone są dla młodzieży o szczególnych zainteresowaniach oraz dla młodzieży o wybitnych zdolnościach artystycznych, która pragnie rozwijać swój talent. Do takich szkół zaliczono szkoły artystyczne – muzyczne i plastyczne, szkoły objęte programem pilotażowym MON¹⁵, w których zostały utworzone klasy mundurowe i szkoły kształcące w kierunkach o szczególnym znaczeniu dla lokalnej i regionalnej gospodarki. Wspomniane placówki kształcą w kierunkach będących potencjałem gospodarczym rejonów, w których są zlokalizowane (kolej, leśnictwo, żegluga, przemysł drzewny). W roku szkolnym 2019/2020 w zawodzie technika żeglugi śródlądowej w Technikum Żeglugi Śródlądowej w Nakle nad Notecią kształciło się 139 osób, w zawodzie technika leśnika w Technikum Leśnym w Tucholi kształciło się 369 osób, w Technikum Kolejowym w Bydgoszczy na kierunkach związanych transportem i budownictwem kolejowym kształciło się 290 osób, w Technikum Drzewnym w Bydgoszczy na kierunku technika technologii drewna 70 osób¹⁶. W roku szkolnym 2019/2020 Szkoła Techniczna Bydgoskiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Aleksandrowie Kujawskim dołączyła do szkół zakwalifikowanych do programu „Certyfikowane wojskowe klasy mundurowe”. W Bydgoszczy, Włocławku, Grudziądzu i Inowrocławiu funkcjonują bursy, a Technikum Leśne w Tucholi posiada internat, z którego młodzież, kształcąca się poza miejscem zamieszkania, może korzystać.

Rysunek 10. Szkoły o specyficznych kierunkach kształcenia w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

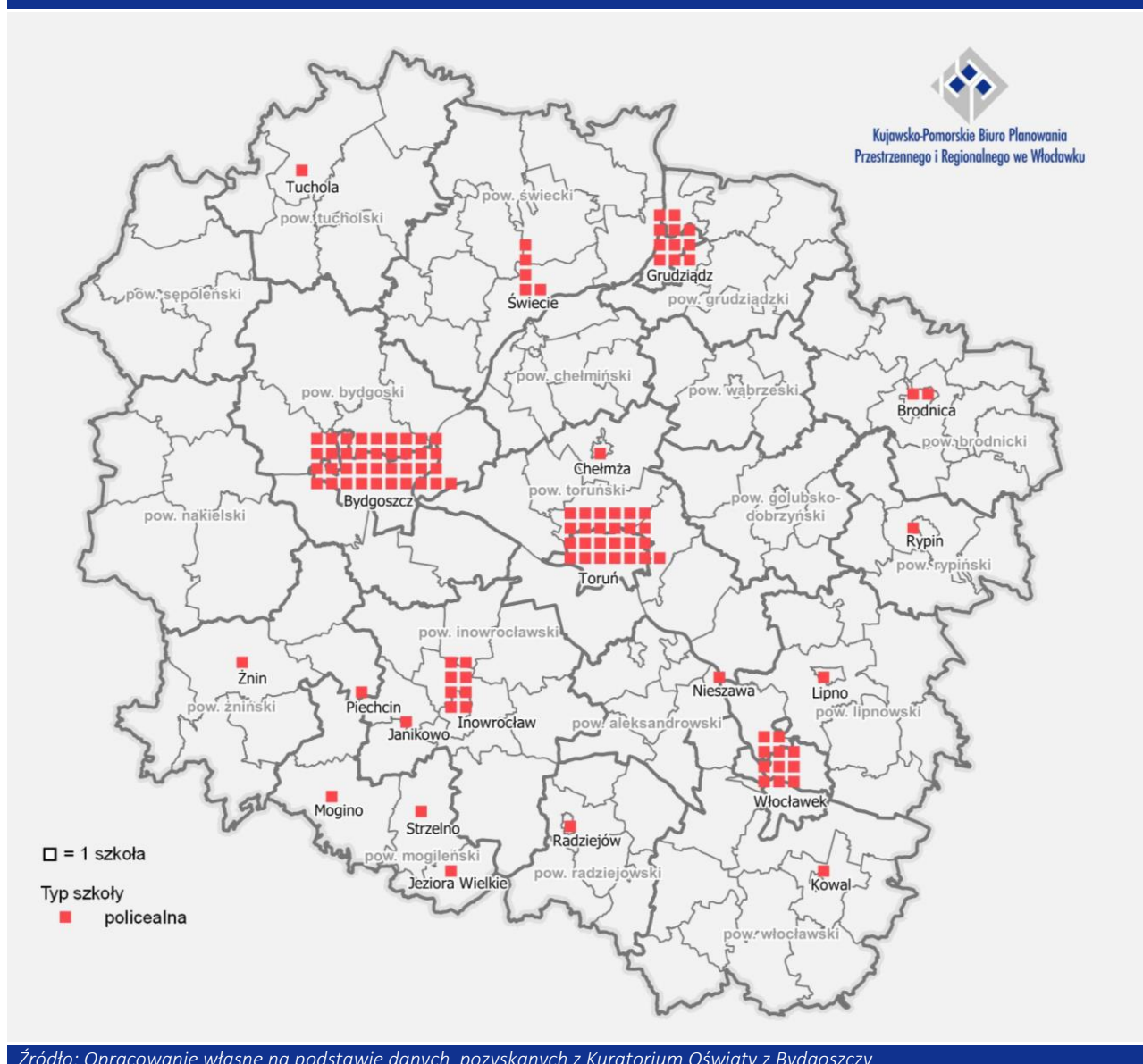
¹⁵ Program pilotażowy Ministerstwa Obrony Narodowej dla szkół prowadzących Piony Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych ma na celu wsparcie wytypowanych placówek oświatowych w zakresie spójnego i aktualnie obowiązującego w Siłach Zbrojnych RP szkolenia wojskowego. Dotychczasowe specjalistyczne formy kształcenia w tych szkołach odbywały się w oparciu o programy autorskie, czego efektem był różny poziom otrzymanej wiedzy wojskowej i podstawowego przygotowania do potencjalnej służby wojskowej wśród absolwentów tych klas.

¹⁶ wg danych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, stan na 10.02.2020 r.

6 Szkoły policealne

Szkoły policealne są placówkami przeznaczonymi dla absolwentów szkół średnich, których ukończenie daje prawo przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Aby zostać przyjętym do szkoły policealnej, konieczne jest posiadanie wykształcenia średniego, ale matura nie jest wymagana. Czas trwania nauki jest krótszy niż w szkołach branżowych I stopnia i technikach. O tym ile trwa nauka poszczególnych zawodów decyduje Ministerstwo Edukacji Narodowej. W celu weryfikacji, w jakim stopniu szkoły policealne uzupełniają ofertę kształcenia zawodowego w regionie, została przeprowadzona analiza występowania placówek, liczby kształconych uczniów oraz oferowanych kierunków kształcenia. W regionie w roku szkolnym 2019/2020 realizowało naukę 112 szkół policealnych, z czego 11,6% to placówki publiczne, a 88,4% to placówki niepubliczne.

Rysunek 11. Lokalizacja szkół policealnych realizujących naukę w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2019/2020

Omawiane szkoły zlokalizowane są głównie w większych miastach, tj. w Bydgoszczy, Toruniu, Grudziądz, Włocławku i Inowrocławiu - 92 placówki. W pozostałych częściach regionu funkcjonowało ich zaledwie 20.

Występują powiaty, w których w analizowanym roku szkolnym szkoły policealne nie prowadziły nauki tj.: bydgoski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, grudziądzki, nakielski, sępoleński oraz wąbrzeski. Zauważa się, iż w powiatach, w których jest niewielka liczba szkół branżowych I stopnia i techników występuje również niewielka liczba szkół policealnych, natomiast największa oferta edukacji branżowej występuje w największych miastach regionu. W roku szkolnym 2019/2020 w omawianych szkołach kształciło się 9640 osób, z czego 87,5% w 5 największych miastach regionu.

Tabela 9. Liczba szkół policealnych wraz z liczbą uczniów wg powiatów w województwie kujawsko-pomorskim		
Jednostka terytorialna	Liczba szkół policealnych	Liczba uczniów
KUJAWSKO-POMORSKIE	112	9640
aleksandrowski	1	41
brodnicki	2	163
bydgoski	-	-
chełmiński	-	-
golubsko-dobrzyński	-	-
grudziądzki	-	-
inowrocławski	9	1033
lipnowski	1	20
mogileński	3	206
nakielski	-	-
radziejowski	1	58
rypiński	1	26
sępoleński	-	-
świecki	5	467
toruński	1	6
tucholski	1	27
wąbrzeski	-	-
włocławski	1	88
żniński	2	66
Bydgoszcz	37	2742
Toruń	25	1928
Włocławek	11	1623
Grudziądz	11	1146

Źródło: Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Szkoły policealne realizujące nauczanie w roku szkolnym 2019/2020 oferowały naukę w 53 różnych zawodach. Najwięcej placówek umożliwia naukę w zawodach: technik administracji (41,1%), technik bezpieczeństwa i higieny pracy (39,3%), opiekun medyczny (34,8%), technik informatyk (31,3%) oraz technik usług kosmetycznych (28,6%). Co ważne, zawodu technik usług kosmetycznych nie ma w ofercie techników, a znajduje się on na liście zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji, podobnie zawodu opiekuna medycznego – występuje w ofercie tylko 1 szkoły branżowej I stopnia, a znajduje się na liście zawodów, na które prognozuje się istotne zapotrzebowanie na pracowników w regionie wg Obwieszczenia z 2019 r.

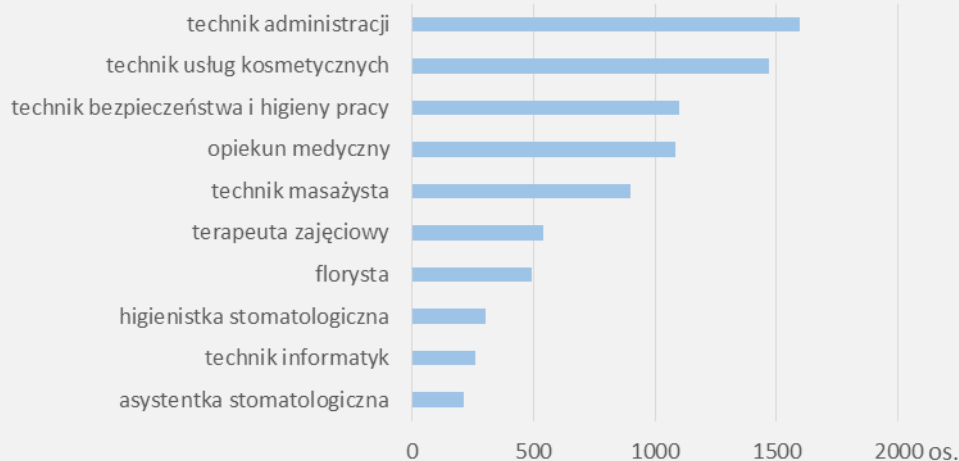
Wykres 12. Najpowszechniejsze (liczba kierunków) kierunki zawodowe oferowane w szkołach policealnych wśród szkół realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

Mimo dość szerokiej oferty szkół policealnych, uczniowie tych szkół pobierali w roku szkolnym 2019/2020 naukę w 28 zawodach. Najpopularniejsze kierunki wśród uczniów pokrywają się z najpowszechniej oferowanymi przez szkoły, należą do nich: technikum administracji (1597 uczniów), technikum usług kosmetycznych (1471 uczniów), technikum bezpieczeństwa i higieny pracy (1097 uczniów), opiekun medyczny (1085 uczniów), technikum masażysta (897 uczniów).

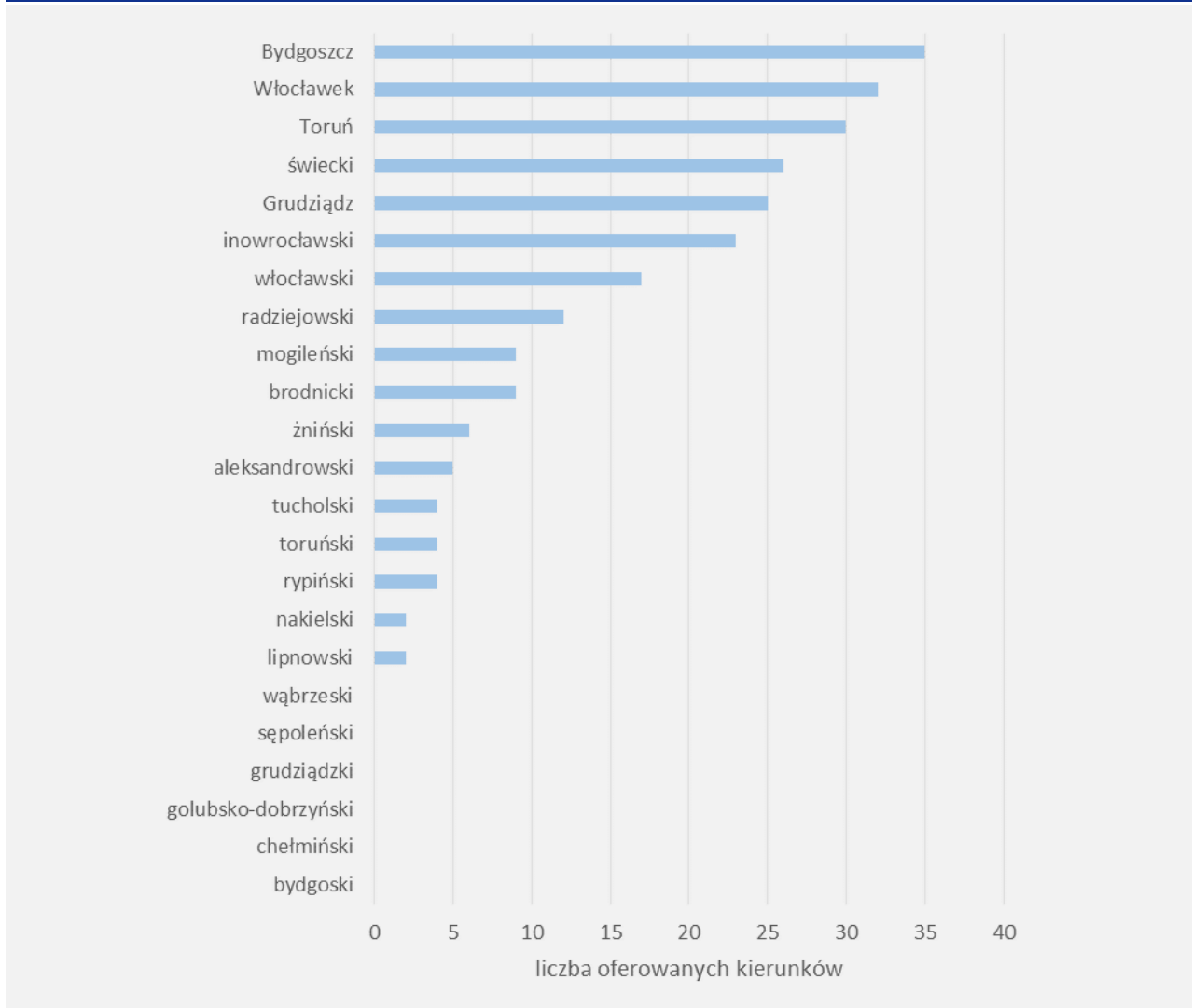
Wykres 13. Najpopularniejsze (liczba uczniów) kierunki zawodowe w szkołach policealnych wśród szkół realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Najbogatsza oferta kształcenia występuje, podobnie jak w przypadku szkół na poziomie ponadpodstawowym, w miastach na prawach powiatu tj.: Bydgoszczy – 35 kierunków, Włocławku – 32 kierunki, Toruniu – 30 kierunków i Grudziądzu – 25 kierunków. Wśród powiatów ziemskich najszersza oferta występuje w powiatach: świeckim – 26 kierunków, inowrocławskim – 23 kierunki i włocławskim – 17 kierunków.

Wykres 14. Liczba oferowanych kierunków kształcenia w szkołach policealnych wśród szkół realizujących naukę w roku szkolnym 2019/2020, wg powiatów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z RSPO

Szczegółowa oferta szkół policealnych znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela 10. Profile zawodowe oferowane przez technika realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski		wąbrzeski	włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
1	asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej																						1	1
2	asystent osoby niepełnosprawnej								1	1	1									1	3	3	2	12
3	asystentka stomatologiczna						1						1			1			5	5	1	3	17	
4	florysta						3			1		1							9	3	6	3	26	
5	fototechnik																						1	1
6	higienistka stomatologiczna						2						1						6	4	1	4	18	
7	opiekun medyczny	1					3	1	1	1		2	1	1	1	7	8	5	7	39				
8	opiekun osoby starszej						2	1	1		1					4		3	3	15				
9	opiekun w domu pomocy społecznej						1		1		2				1	1	4	4	3	4	21			
10	opiekunka dziecięca						1				1				1	1	5	2	3	4	18			
11	opiekunka środowiskowa	1					2		1		1				1	6	1	3	2	18				
12	ortoptystka															2	1	1	1	5				
13	protetyk słuchu																		2					2
14	technik administracji	1	1				4	3	1	1	3	1	1	1	2	9	6	7	5	46				
15	technik architektury krajobrazu																		1					1
16	technik archiwista									1		1			1	2	2	4	2	13				
17	technik bezpieczeństwa i higieny pracy	1	1				4	3	1	1	3	1	1	1	2	10	4	6	5	44				
18	technik budowy dróg																	1						1
19	technik dentystyczny															2	3		1	6				
20	technik ekonomista						2			1								1		4				
21	technik eksploatacji portów i terminali															1	1	1	3					
22	technik elektronik																	1		1				1
23	technik elektroniki i informatyki medycznej															1				1				1
24	technik elektroradiolog						1											2	2	1	6			
25	technik elektryk																	1		1				1
26	technik farmaceutyczny						1									1	2	2	2	8				
27	technik geodeta							1			2					2		1	6					
28	technik hotelarstwa								1		1													2
29	technik informatyk	1	1				3	1	1	3					1	2	8	3	6	5	35			
30	technik leśnik																		1					1
31	technik logistyki						1				1												1	3
32	technik masaży		1				3		1		1				1	8	8	3	5	31				
33	technik mechatronik																		1					1
34	technik obsługi turystycznej										1								1					2
35	technik ochrony fizycznej osób i mienia		1				3								1			3	4	1	2	15		

Tabela 10. Profile zawodowe oferowane przez technika realizujące naukę w roku szkolnym 2019/2020 - liczba szkół w powiecie oferująca naukę w danym kierunku

l.p.	zawód szkolny	powiaty																	KUJAWSKO-POMORSKIE						
		aleksandrowski	brodnicki	bydgoski	chełmiński	golubsko-dobrzyński	grudziądzki	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	toruński	tucholski	wąbrzeski		włocławski	żniński	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek	Grudziądz
36	technik ochrony środowiska														1										1
37	technik optyk														1						2		1		4
38	technik organizacji reklamy																					1			1
39	technik ortopeda																				2				2
40	technik pojazdów samochodowych																						1		1
41	technik pożarnictwa																						1		1
42	technik prac biurowych												1									1			2
43	technik rachunkowości	1	1				3	3			1	2	1			1				6	3	6	4	32	
44	technik sterylizacji medycznej						1							2						4		1	2	10	
45	technik teleinformatyk																				2				2
46	technik telekomunikacji																				1				1
47	technik transportu drogowego																							1	1
48	technik turystyki wiejskiej	1					3	1					1							2	1	3		12	
49	technik tyfloinformatyk																				1				1
50	technik usług kosmetycznych		1				3							2	1		1			9	6	5	4	32	
51	technik usług pocztowych i finansowych						1						1				1			2		1		6	
52	technik weterynarii																				1	3	1		5
53	terapeuta zajęciowy						2	1		1		1				1				4	4	2	4	20	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RSPO

7 Podsumowanie

Celem opracowania była kontynuacja analiz dotyczących kształcenia zawodowego w województwie kujawsko-pomorskim na poziomie ponadpodstawowym opierająca się na zaktualizowaniu informacji na temat szkół branżowych I stopnia, techników i szkół artystycznych i określeniu oferowanych przez nie kierunków kształcenia oraz odniesieniu ich do zapotrzebowania na rynku pracy i regionalnych inteligentnych specjalizacji. Dokonano również oceny dostępności do szkół branżowych I stopnia i techników w województwie oraz określono liczbę uczniów mieszkających poza strefą 20 km do szkoły. Zaktualizowano również bazę placówek opiekuńczo-wychowawczych przeznaczonych dla młodzieży kształcącej się poza miejscem stałego zamieszkania. Na podstawie ww. informacji określono powiaty z najbardziej i najmniej rozwiniętą ofertą kształcenia w zakresie zawodów, dla których prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na wojewódzkim rynku pracy wg Obwieszczeń z 2019 i 2020 r. Ponadto przedstawiono zmiany oferty kształcenia w roku 2019/2020 względem poprzedniego roku szkolnego w zakresie zawodów z Obwieszczenia z 2019 roku, a zatem sprawdzono czy oferta szkół zmienia się zgodnie z prognozami Ministerstwa Edukacji Narodowej. Podobnie określono powiaty oferujące najmniejszą i największą liczbę kierunków kształcenia w zakresie zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji oraz zmianę w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Wyznaczono również obszary peryferyjne tj. obszary znajdujące się poza dogodną strefą dostępności do szkół branżowych I stopnia i techników.

W województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2019/2020 prowadzono kształcenie zawodowe w 252 szkołach dla dzieci i młodzieży (119 szkołach branżowych I stopnia, 119 technicach, 14 szkołach artystycznych), w których można zdobyć uprawnienia zawodowe w 174 kierunkach. Szkolnictwo zawodowe cieszy się dużym powodzeniem wśród młodzieży województwa, niemal 63% uczniów szkół ponadpodstawowych w regionie kształci się w szkołach kończących się egzaminem zawodowym (szkół branżowych I stopnia, technicach, szkołach artystycznych), przy średniej dla Polski wynoszącej 56,6%.

Znając treść Obwieszczenia z 2019 r. szkoły mogły odpowiednio dostosować ofertę kształcenia do 46 zawodów w nim przedstawionych, jako zawodów na które prognozuje się istotne zapotrzebowanie w regionie. Oferta placówek nieznacznie się poszerzyła w stosunku do roku szkolnego 2018/2019. W 10 powiatach nastąpiło wzbogacenie oferty kształcenia w tym zakresie (największe w szkołach z powiatów: inowrocławskiego, toruńskiego, włocławskiego), w 11 pozostała bez zmian, a w 2 powiatach oferta zmniejszyła się o 1 zawód. Nadal najbogatsza oferta występuje w szkołach zlokalizowanych w miastach na prawach powiatów. W zawodach z ww. listy w roku szkolnym 2019/2020 kształciło się 22,4% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników. W roku szkolnym 2019/2020, podobnie jak w poprzednim, kierunki kształcenia oferowane w szkołach branżowych i technicach nie do końca odpowiadają na potrzeby rynku pracy zdiagnozowane w Obwieszczeniu.

W Obwieszczeniu Ministra Edukacji Narodowej z 2020 r. na liście prognozowanego istotnego zapotrzebowania na pracowników w województwie kujawsko-pomorskim znalazło się 71 zawodów. W zawodach z ww. listy w roku szkolnym 2019/2020 kształciło się 65,9% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników, co jest konsekwencją rozszerzenia listy zawodów. Szkoły branżowe I stopnia i technika w regionie oferują możliwość nauki w 66 przedmiotowych zawodach. Analiza kierunków kształcenia oferowanych przez szkoły branżowe I stopnia i technika w regionie różni się zależnie od typu szkoły. Oferta szkół branżowych w większym stopniu (niż oferta techników) odpowiada na prognozowane zapotrzebowanie.

Oferta kształcenia w szkołach, w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji, w regionie jest dobrze rozwinięta. Większość z nich jest w ofercie szkół z ponad połowy powiatów, a jedynie dwóch – spośród 36 zawodów, nie można zdobyć w szkołach kształcenia branżowego. Najlepiej rozwinięta jest oferta kształcenia w obrębie specjalizacji „zdrowa i bezpieczna żywność”- kwalifikacje we wszystkich zawodach można zdobyć w kilkudziesięciu szkołach w regionie. Najmniej szkół kształci w obrębie specjalizacji „zdrowie i turystyka zdrowotna” – tylko jedna szkoła kształci w zawodzie technik masażyście. Najszerzą ofertą kształcenia, w zakresie tych zawodów, charakteryzują się wszystkie cztery miasta na prawach powiatu oraz powiaty: inowrocławski, świecki i sępoleński. W stosunku do roku szkolnego 2018/2019, oferta szkół w omawianych

zawodach, poszerzyła się w 17 powiatach. Najwięcej kierunków przybyło w szkołach z powiatu włocławskiego i Włocławka. W zawodach w obrębie inteligentnych specjalizacji województwa w roku szkolnym 2019/2020 kształciło się 54% uczniów szkół branżowych I stopnia i techników.

Region charakteryzuje się również bardzo dobrze rozwiniętą siecią placówek kształcenia zawodowego (szkoły branżowe I stopnia i technika), 98,3% powierzchni województwa znajduje się w dogodnej strefie dostępności do szkoły (20 km), w której mieszka 99,6% wszystkich dzieci w wieku 15-19 lat. Do dwóch głównych obszarów peryferyjnych znajdujących się poza tą strefą zaliczono: tereny w zachodniej części powiatu świeckiego oraz tereny we wschodniej części powiatu brodnickiego. Przy szkołach, znajdujących się w najbliższej odległości od tych terenów, działają internaty i bursy spełniające funkcje opiekuńczo-wychowawcze dla młodzieży pobierającej naukę poza miejscem stałego zamieszkania.

Szkoły policealne pod względem swojej lokalizacji nie stanowią uzupełnienia bazy placówek kształcenia zawodowego, jednak kierunki kształcenia jakie oferują zdecydowanie wzbogacają i uzupełniają ofertę szkół branżowych I stopnia i techników, co jest szczególnie istotne w przypadkach zawodów ważnych z punktu widzenia gospodarki tj. zawodów w obrębie regionalnych inteligentnych specjalizacji i zawodów, na które prognozowane jest istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie. W placówkach tych kształci się blisko 10 tys. osób.

Kształcenie zawodowe jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość pracowników, która przekłada się na konkurencyjność firm oraz rozwój gospodarczy regionu. Obecne uwarunkowania społeczno-gospodarcze kraju i województwa kujawsko-pomorskiego odznaczają się m. in. deficytem wykwalifikowanych pracowników, zatem coraz większej wagi nabiera zagadnienie przygotowania prawidłowej i optymalnej bazy szkół zawodowych w województwie.